

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

6 | 2012

HLAVNÍ TÉMA

Hodnocení kvality vzdělávání a dalších akademických činností v oblasti veterinární medicíny <i>Vladimír Večerek</i>	1
--	---

CELOUNIVERZITNÍ INFORMACE

Světový veterinární kongres 2013 <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA</i>	3
Spolupráce v rámci ICRC řadí VFU Brno mezi excelentní instituce <i>Petr Chmelař</i>	4
Na VFU Brno ověřují účinnost nového přístroje na operaci jater <i>Petr Chmelař</i>	5
Ptačí budky v areálu <i>Petr Chmelař</i>	6

Z ČINNOSTI FVL

VFU se podílí na projektu Školící centrum pro aviární medicínu <i>Petr Chmelař</i>	7
Prázdniny v duchu mezinárodních letních škol <i>Alois Nečas, Petr Chmelař</i>	8
Kráva Evička po letech zasvěcených vědě odešla do penze <i>Petr Chmelař</i>	9

Z ČINNOSTI FVHE

Týden veterinární hygieny na FVHE <i>Ladislav Steinhäuser</i>	10
FRST-NET meeting <i>Ladislav Steinhäuser</i>	11
Výzkum masa má u nás tradici <i>Ladislav Steinhäuser</i>	12
Za klíšťaty do Peru a Paraguaye <i>prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.</i>	14
Zastoupení potenciálních alergenů v mléčných výrobcích <i>Lenka Rupřichová</i>	16

Z ČINNOSTI FAF

Na FaF přednášel světový odborník prof. Yvan Vander Heyden <i>Petr Chmelař, Karel Šmejkal</i>	17
--	----

Z ČINNOSTI REKTORÁTNÍCH PRACOVÍŠŤ

Křížem krážem Alpami <i>PaedDr. Jan Kubernát</i>	18
---	----

Z ČINNOSTI STUDENTŮ

Naše srdce bijí pro zvířata <i>Jiří Žák a Petr Chmelař</i>	20
Letní škola v Kosovu <i>Tomáš Radiměřský</i>	21
Veterinárním asistentem v Paraguayi <i>Václav Nečada</i>	22
Poznatky ze stáže v Rumunsku <i>Mgr. Eva Prášková</i>	23

UDÁLOSTI

Rektor odpovídal studentům na dotazy o novém curricula <i>Petr Chmelař</i>	24
Ochrana zvířat a welfare 2012 <i>Eva Voslášková</i>	25
Rektorský hon v Novém Jičíně <i>Láďa Steinhäuser</i>	26
Imatrikulace 2012 <i>Petr Chmelař</i>	27
LV. symposium z historie farmacie a veterinární medicíny <i>Pavel Brauner</i>	27
2. interní seminář o antibiotické rezistenci <i>Petr Chmelař</i>	28
Vánoce na VFU zahájil adventní koncert <i>Petr Chmelař</i>	30
Vernisáž představila obrazy Ludvíka Kunce <i>Petr Chmelař</i>	31
VFU rozsvítila vánoční strom <i>Petr Chmelař</i>	32
Položen základní kámen centra Mendelianum <i>Jaroslav Doubek</i>	33

PERSONALISTIKA

Před rokem odešel prezident Václav Havel <i>prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.</i>	34
Jubileum ústředního ředitele SVS doc. MVDr. Milana Maleny, Ph.D. <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.</i>	35
Seznam absolventů FaF 2012	36

**VITA
UNIVERSITATIS**

časopis Veterinární
a farmaceutické univerzity
Brno

6 | 2012**Vydává:**

Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno
Palackého tř. 1/3, 612 42 Brno

Vychází:

každé dva měsíce

Redakční rada:

prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA
– předseda
MVDr. Pavel Brauner, Ph.D.
doc. PharmDr. Ing. Radka Opatřilová,
Ph.D.
prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.
prof. MVDr. Iva Steinhäuserová, CSc.
MVDr. Mirko Treu, CSc.

Redakce:

Bc. Barbora Šolcová
Tel.: 541 562 001, 724 743 250
solcovab@vfub.cz

Sazba:

Martina Petrová, tel.: 608 740 583
petrova.m@tiscali.cz

Jazyková korektura:

Eva Bublová

Tisk:

Tiskárna Didot, spol. s r.o.
www.tiskarna-didot.cz

Reg. č.: MK ČR E 18254
ISSN 1803-3830

Redakční uzávěrka pro č. 1/13:

17. 1. 2013

Příští číslo vyjde:

15. 2. 2013

Za obsah dodaných textů odpovídají
autoři

© Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno

Hodnocení kvality vzdělávání a dalších akademických činností v oblasti veterinární medicíny

V roce 2011 bylo provedeno hodnocení kvality veterinárního vzdělávání (na fakultách FVL a FVHE) vycházející z projektu Systém hodnocení kvality vzdělávání a dalších akademických činností v oblasti veterinární medicíny. Systém vychází z podmínek ovlivňujících kvalitu veterinárního vzdělávání stanovených zejména pro Veterinární a farmaceutickou univerzitu Brno. Je formulován jako ucelený systém indikátorů kvality veterinárního vzdělávání na VFU Brno, které vychází z nadnárodních a národních požadavků na veterinární vzdělávání a současně z podmínek veterinárního vzdělávání na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno. S ohledem na roz-

dílnost jednotlivých požadavků a jejich případnou kvantifikaci bylo nezbytné indikátory formulovat ve dvou úrovních, a to jako slovní indikátory kvality veterinárního vzdělávání a numerické indikátory kvality veterinárního vzdělávání na VFU Brno.

Slovní indikátory kvality veterinárního vzdělávání jsou založeny na podmínkách stanovených pro veterinární vzdělávání právními předpisy, zejména na úrovni Evropské unie směrnici č. 36/2005/EC a na úrovni České republiky zákonem č. 166/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, omezující přístup do povolání veterinárního lékaře pouze na absolventy kvalitních veterinárních vysokých škol,

dále vychází z podmínek stanovených Evropskou asociací veterinárních fakult a univerzit (EAEVE) pro veterinární vzdělávání určených na základě desítek let zkušeností získaných z vývoje veterinárního vzdělávání a dále zahrnují podstatu veterinárního vzdělávání v jeho nezbytnosti pro zajištění celého spektra činností veterinárního lékaře. Opírají se také o tradici a zvláštnosti veterinární výuky na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno. Slovní indikátory byly vymezeny v rozsahu 25 ukazatelů, přičemž mnohé z nich se skládají z dalších podukazatelů.

■ Numerické indikátory se mimo jiné týkají i počtu pitev dostupných pro výuku

Numerické indikátory byly vymezeny v rozsahu 50 ukazatelů. Numerické indikátory kvality veterinárního vzdělávání vychází z ukazatelů popisujících stav na univerzitě týkající se akademických pracovníků, studentů, druhu výuky, počtu zvířat dostupných pro výuku, a to v rámci instituce i v rámci tzv. mobilní kliniky, počtu pitev dostupných pro výuku, dalších ukazatelů popisujících stav ve vybavení a provozu na úrovni klinik, izolačních provozů, přednáškových sálů a prostor pro učebnovou výuku, laboratorní a pitevní a další neklinickou výuku, výuku na ŠZP, rozsah výzkumné a publikační činnosti, rozsah výuky v angličtině a organizaci mezinárodních letních škol. Numerické indikátory kvality veterinárního vzdělávání mají stanoveny požadované rozmezí hodnot, ve kterém je tento numerický indikátor považován za splněný.

Při celkovém hodnocení je nezbytné nehodnotit každý indikátor mechanicky zvlášť, ale zvažovat indikátory v souvis-

lostech významných pro zajištění veterinárního vzdělávání na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno.

Vyhodnocení kvality vzdělávání a dalších akademických činností v oblasti veterinární medicíny za rok 2011 podle vypracovaného systému hodnocení kvality je uvedeno v tabulce.

Tabulka: Hodnocení kvality vzdělávání a dalších akademických činností v oblasti veterinární medicíny

Indikátory kvality	Počet
Slovní indikátory kvality	25
Počet splněných indikátorů	24
Počet nesplněných indikátorů	1
Numerické indikátory kvality	50
Počet splněných indikátorů	47,5
Počet nesplněných indikátorů	2,5

Systém hodnocení kvality vzdělávání a dalších akademických činností v oblasti

veterinární medicíny představuje možnost strukturovaného pohledu na veterinární vzdělávání na VFU Brno z aspektu zajištění podmínek pro kvalitní veterinární vzdělávání na univerzitě ve smyslu mezinárodních požadavků s hodnotitelným závěrem a možností vyhledání případných nedostatků a přijetí opatření k jejich odstranění.

Systém představuje významný přínos k průběžnému hodnocení kvality vzdělávání a dalších akademických činností v oblasti veterinární medicíny na VFU Brno a jeho význam je potencován zvláště v době přípravy univerzity na mezinárodní evaluaci/akreditaci veterinárního vzdělávání podle požadavků Evropské unie, Evropské asociace veterinárních fakult a univerzit a podle nejnovějších trendů ve veterinárním vzdělávání v Evropě.

■ text: **Vladimír Večerek**
 rektor
 foto: P. Chmelař

Světový veterinární kongres 2013

Světový veterinární kongres je významnou událostí v životě veterinární komunity na celém světě. Je mimořádnou příležitostí pro výměnu poznatků a zkušeností v naší veterinární profesi, pro pracovní i přátelská setkání, pro navázání nové spolupráce, pro posun veterinární vědy, vzdělávání i profese v praxi na kvalitativně vyšší stupeň.

Skutečnost, že se světový veterinární kongres koná v České republice, je významným oceněním úrovně české veterinární péče, a to jak v oblasti praktické veterinární činnosti, tak ve státní správě, veterinárním vzdělávání i výzkumu. Veterinární profese v České republice je zaměstnáním s vysokým společenským kreditem a tradice tohoto povolání se u nás opírají o vídeňskou školu považovanou za třetí nejstarší veterinární učení na světě a jejím pokračováním u nás jsou tradice brněnské veterinární školy, která se sama o sobě blíží 95. výročí. Konání světového veterinárního kongresu ve střední Evropě a v České republice považují proto za uznání této tradice a mimořádného přínosu tohoto evropského regionu pro rozvoj veterinárního povolání v Evropě i ve světě.

Světový veterinární kongres je pro Veterinární a farmaceutickou univerzitu Brno významným profesním setkáním. Univerzita proto podpořila program i samotný průběh kongresu podílem na organizaci odborného programu a vysláním svých profesorů, docentů a dalších významných expertů do jednotlivých programových celků jako spoluorganizátory nebo přednášející. Na druhou stranu očekává nové poznatky od zahraničních kolegů, které budou moci být přeneseny do veterinárního vzdělávání na univerzitě. Právě celosvětová výměna poznatků a jejich uplatnění ve výuce posouvá kvalitativní úroveň každé univerzitní veterinární instituce; brněnská veterinární univerzita je v této oblasti otevřená novým přístupům, poznatkům a zkušenostem.

Pokud se účastníci světového veterinárního kongresu budou chtít seznámit s brněnskou Veterinární a farmaceutickou univerzitou v průběhu kongresu, univerzita je ráda přijme. Určitě je naše vysoké učení zajímavým místem pro účastníky světového kongresu. Jedinečný areál koncentrující všechny veterinární provozy nezbytné pro výuku veterinárních stu-

■ Pozvánka na veterinární kongres

dentů do jednoho místa, vybavené kliniky a ústavy moderní přístrojovou technikou, výukové provozy, výzkumné laboratoře, ambulance, vyšetřovny, chirurgické sály, intenzivní a pooperační péče pro všechny druhy zvířat a zajišťování 24hodinové

bilinguální prostředí univerzity a dnes již poměrně rozsáhlá výuka veterinárního lékařství v angličtině, výměnné programy s řadou evropských a americkými univerzitami a rozvíjející se program mobility pro studenty.

■ Setkání rektora VFU Brno Vladimíra Večerka s rektorkou UVL Vídeň Sonjou Hammerschmid

pohotovosti pro pacienty jsou nepochybně zajímavým místem k návštěvě veterinárního kampusu. Také zaměření výuky soustředěné do dvou směrů orientovaných na zájmová zvířata a potravinová zvířata s hygienou potravin, kde kvalita výuky hygieny potravin je oceňována při všech mezinárodních posuzováních univerzity. Mezinárodní kredit univerzity ve veterinárním vzdělávání posilovaný úspěšnou mezinárodní evaluací řadí univerzitu do první třetiny evropských veterinárních škol. Zajímavé může být také

Věřím, že Světový veterinární kongres v roce 2013 v České republice bude úspěšným setkáním veterinárních lékařů desítek zemí světa a že přispěje k vzájemnému poznání na úrovni národní, profesní i osobní a bude motivací pro další rozvoj veterinární medicíny v naší civilizaci.

■ text: **prof. MVDr. Vladimír Večerka, CSc., MBA**
 rektor univerzity
 foto: Petr Chmelař

Spolupráce v rámci ICRC řadí VFU Brno mezi excelentní instituce

Po dvou letech výstavby se 12. října 2012 v areálu Fakultní nemocnice u sv. Anny Brno slavnostně otevřely prostory špičkového Mezinárodního centra klinického výzkumu (International Clinical Research Center – ICRC). Centrum za zhruba pět miliard korun přijme první pacienty do konce roku, zároveň se do něj nastěhují vědci a výzkumníci. V ICRC se budou zkoumat kardiovaskulární a neurologické choroby, na které lidé v současnosti nejčastěji umírají. Veterinární a farmaceutická univerzita Brno se na výzkumu bude podílet.

Akce mezinárodního významu se zúčastnili kromě zástupců nemocnice, spolupracujících univerzit a osobností veřejného a kulturního dění také ministr zdravotnictví Leoš Heger, ministr školství Petr Fiala či hejtman Jihomoravského kraje Michal Hašek.

Mezinárodní centrum klinického výzkumu v Brně je součástí Fakultní nemocnice u svaté Anny a vznikalo po několika letech pečlivých příprav. Podle vědců je prvním mezinárodním střediskem v lékařském výzkumu. Ve vědě bývá tento projekt srovnáván třeba s Mezinárodní

Otevření ICRC se zúčastnili zástupci univerzit, nemocnice u sv. Anny i osobnosti veřejného a kulturního života

kulárních chorob a Neurologickou klinikou, dále rozsáhlým komplexem tzv. integrovaných vědeckých laboratoří. Unikátní koncepce propojení klinického výzkumu s klinickou péčí umožňuje rychlý a efektivní přenos nejnovějších výsledků vědeckého výzkumu do praxe a trvale tak poskytovat prvotřídní péči pacientům. Na nových metodách léčby se budou podílet přední čeští i světoví experti, tedy i specialisté VFU Brno.

Cílem ICRC je poskytovat pacientům špičkovou a individualizovanou léčbu, velký důraz bude podle mluvčí fakultní nemocnice u sv. Anny Šárky Urbánkové kladen především na časnou diagnostiku chorob. Zároveň zde poběží preventivní lékařské a výzkumné programy. Některé z nich už byly zahájeny a nyní sklízí první úspěchy. Jednou z vizí centra je dosáhnout takové změny životního stylu občanů a prostředí města Brna, aby se město stalo do roku 2030 místem s nejnižší kardiovaskulární nemocností a úmrtností v ČR.

Projekt vznikl ve spolupráci s americkou Mayo Clinic, která vědcům pomáhá ve výzkumu. Řada technologií je totiž v dnešní době extrémně drahá, mnoho z nich jsou prototypy. Právě proto je účelné, aby tyto technologie byly umístěny pouze na jediném místě na světě. Podobně, jako je tomu v již zmíněném CERN. Pracoviště ale spolupracuje i s dal-

šími experty v USA, šesti univerzitami v zemích EU a deseti akademickými pracovišti v ČR. V ICRC již působí 17 mezinárodních týmů s 307 lidmi.

V ICRC bude řada špičkových vědeckých laboratoří, z nichž některá dosud na světě neexistují. Například Laboratoř ultrapřesných měření FNUSA-ICRC bude poskytovat unikátní podmínky pro měření EKG, EEG a dalších signálů. Jejich konstrukce byla odborníky ICRC navržena tak, aby umožnila téměř dokonalou elektromagnetickou izolaci.

Díky mezinárodním vzdělávacím programům bude mít ICRC pozitivní vliv i na zkvalitnění vzdělávání studentů a lékařů v oblasti medicíny a souvisejících oborů. ICRC umožní odborníkům přístup k nejnovějším informacím, a díky působení zkušených mentorů tak naši odborníci budou moci získávat vzdělání srovnatelné se světovou špičkou.

Současně s otevřením nové budovy ICRC bylo v pátek 12. října podepsáno ve Vile Tugendhat Memorandum o založení Nadačního fondu ICRC Brno. Cílem fondu je poskytovat podporu mezinárodní spolupráci v lékařském výzkumu, vzdělávání a klinické medicíně, a to zejména v návaznosti na projekt klinického výzkumu.

■ text: Petr Chmelař
foto: archiv FNUSA

Projekt umožní využívat k výzkumu nejmodernější technologie

kosmickou stanicí či s činností Evropské organizace pro jaderný výzkum, která je více známá pod svojí zkratkou CERN.

ICRC se má soustředit na výzkum kardiovaskulárních a neurologických chorob, tedy na nemoci oběhového a nervového systému. Zahrne oblast od základního výzkumu, přes klinické ověřování až po praktické využití. Centrum je tvořeno dvěma klinikami – Klinikou kardiovas-

Na VFU Brno ověřují účinnost nového přístroje na operaci jater

Nový nástroj pro efektivní operaci nádorů na játrech – ale také celý proces ověřování účinnosti novinky vedoucí až k jeho patentování. Takový úkol řeší Fakultní nemocnice Ostrava ve spolupráci s veterinárními lékaři Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Projekt probíhá už od roku 2008, kdy v Ostravě začali zkoušet různé prototypy nástrojů. První pokusy probíhaly na játrech konvenčně poražených prasat. Nyní lékaři přistoupili k nezbytnému testování nástroje na živých prasatech v podmínkách experimentu. Zázemí a potřebnou odbornost poskytla VFU Brno. Jako partnera si chirurgové z FN Ostrava vybrali specialisty z Oddělení chirurgie a ortopedie Kliniky chorob psů a koček, za které projekt koordinuje MVDr. Michal Crha, Ph.D.

Lékaři ověřují, zdali je nová metoda bezpečná, proveditelná, jestli má nějaké nežádoucí účinky. VFU Brno jim v tomto poskytla první možnost vyzkoušet nový nástroj na živém organismu. První ověření proběhlo pomocí laparoskopického vyšetření. Tato fáze již proběhla na operačních sálech univerzity. Postup je mimo jiné důležitý kvůli patentování nového nástroje. Pokud tyto operace proběhnou zdárně, přijde na řadu proces schvalování prostřednictvím Státního úřadu pro kontrolu léčiv, následně mohou začít klinické zkoušky. Prakticky se jedná o ověření účinnosti nástroje na operaci jater.

Proces schvalování zkoušeného přístroje standardně probíhá v několika fázích. Nejdříve tedy VFU Brno navrhla udělat pokusy na čerstvých játrech, tedy odzkoušet přístroj na čerstvě poražených prasatech. Následně mohli přistoupit k druhé fázi, tedy ke studiu na živých zvířecích modelech.

První testování proběhlo na dvanácti prasatech. Část z nich chirurgové odoperovali standardním postupem, zatímco druhou část nově vyvíjenou jehlou. S čtrnáctidenním odstupem byla provedena kontrolní laparoskopická vyšetření prasat. Závěrečné hodnocení operovaných orgánů proběhne opět s dvoutýdenním odstupem tak, že lékaři posoudí orgány odoperované standardní jehlou a novým přístrojem. Potom budou schopni rozhodnout, jestli nástroj funguje a zdali je tech-

Chirurgové ověřují nový přístroj na resekci jater

nicky přínosný. K vývoji nástroje zásadním způsobem přispěl MUDr. Petr Vávra z oddělení chirurgie FN Ostrava.

Nástroj bude sloužit k efektivnímu odstranění primárních a sekundárních nádorů jater. Nástroj je konstruovaný tak, aby poškodil operovaná játra co nejméně. Operovaný člověk tak v případě nutnosti bude schopen podstoupit další operaci. Finální podoba nástroje se může v budoucnosti ještě měnit. Předpokládáný proces konstrukce a schvalování potrvá asi pět let.

Jednání o tomto výzkumu začalo přibližně před rokem, předcházela tomu příprava nezbytných legislativních požadavků týkajících se samotného experimentu, tak jako diskuze konkrétních předpokladů pro realizaci tohoto výzkumu na VFU Brno. Na výzkumu se ze strany VFU podílí zaměstnanci Oddělení chirurgie a ortopedie Kliniky chorob psů a koček. Z hlediska garance a organizačního zajištění projektu velkou měrou přispěl i děkan Fakulty veterinárního lékařství prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D., MBA. V rámci výstupů výzkumu se VFU Brno

bude podílet na publikačních aktivitách spojených s tímto výzkumem a jedním z výstupů bude i výukový film, který poslouží pro vzdělávání humánních i veterinárních lékařů. Pro podobné účely je nad operačním stolem zabudovaná kamera a celá operace se dá nahrávat. Průběh zázkroku navíc dokumentoval profesionální kameraman s technických štábem.

Na vývoji nových postupů a metod se VFU Brno podílí jak v rámci veterinárního, tak humánního lékařství. Za tento rok se jedná o třetí projekt na Oddělení chirurgie a ortopedie v rámci smluvního výzkumu. Pracovníci oddělení letos spolupracovali se společností Synthesia nebo se švédskou společností Arcimboldo, kdy ověřovali novou látku pro kardiologii.

Oddělení chirurgie a ortopedie Kliniky chorob psů a koček se bude podílet na podobných experimentech dále. V současné době se připravuje na tři další projekty, které budou probíhat na zvířecích modelech, konkrétně na prasatech. Odborníci z Oddělení chirurgie a ortopedie Kliniky chorob psů a koček se chystají ve spolupráci s lékaři z Fakultní

nemocnice u sv. Anny například na projekt pokusu katetrizace cév a ověřování nových typů katetrů či na ověření štěpů chlopní na srdci prasete. Některé se uskuteční ještě do konce letošního roku. Univerzita v takových případech zajišťuje nejen odborný personál, ale často i materiál a náklady na experiment.

Experimenty na větším počtu zvířat s sebou často nesou vysoké náklady. Zvířata potřebují určité zázemí, krmivo a péči. Další významnou otázkou z hlediska spolupráce je tedy i financování. Z hlediska financí probíhá spolupráce na základě smluvního výzkumu, nebo prostřednictvím společných grantů.

Administrativa okolo financování je však často velmi složitá, schvalování projektů a financování tak často naráží na úskalí v podobě neustálého čekání na příslušné razítko.

Smluvní výzkum zainteresované strany obvykle považují za krok k užší spolupráci. Ostravští lékaři byli se spoluprací a poskytnutím zázemí ze strany VFU Brno velice spokojeni a předběžně se domluvili se zástupci Oddělení chirurgie a ortopedie Kliniky chorob psů a koček na další spolupráci, tentokrát však již v podobě společného grantu.

VFU Brno je důležitým partnerem v rámci humánní medicíny obecně.

Většina nových lékařských metod, postupů a přístrojů se v dnešní době nedá ověřit jinak, než na animálních modelech. Zázemí, schopnosti a know-how pracovníků VFU Brno tak z univerzity dělá velmi významný element z hlediska inovací nejen ve veterinární, ale také v humánní medicíně.

Význam spolupráce však nespočívá pouze ve výsledku, ale ve spolupráci samotné. Propojení jednotlivých disciplín a hledání společné řeči představuje pro všechny angažované strany velkou příležitost.

■ text: Petr Chmelař

foto: autor

Ptačí budky v areálu

Jedním z neznámějších a nejrozšířenějších způsobů jak pomoci ptákům představuje výroba a vyvěšování ptačích budek. Nezanedbatelné množství druhů ptáků žijících v ČR umísťuje své hnízdo do stromových dutin. Řada druhů, jako např. datel, strakapoudi, žluny či některé sýkory, si takovou dutinu tesá sama. Ty ostatní jsou však odkázáni na dutiny již existující, tedy buďto vyhnílé, nebo vytesané jejich původními obyvateli.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno se do této pomoci zapojila a nechala vyvěsit v areálu univerzity ptačí budky. Pracovníci s pomocí vysokozdvíže plošiny rozmístili v areálu univerzity celkem 35 ptačích budek. Budky připevnili na stromy tak, aby rozmístění odpovídalo požadavkům a potřebám u nás hnízdících ptáků. Instalace ptačích budek se uskutečnila v polovině října.

Vyvěšování budek v době probíhajícího podzimu či začátku zimy má tu výhodu, že stromy jsou bez listů a snáze lze vytipovat vhodná místa. Výběr konkrétního umístění budek si vzal na starost přednosta ústavu Biologie a chorob volně žijících zvířat prof. MVDr. Ivan Literák, CSc. Důležitou roli v připevňování umělých ptačích domovů hraje i fakt, že stromy na podzim – tedy v době vegetačního klidu – lépe snášejí necitlivé zásahy, ke kterým zatloukání hřebů a skob patří.

Ptačí budka musí správně splňovat řadu požadavků. Pokud má budka třeba konstrukční nebo jiné vady, či je snadno dostupná predátorům, může se stát pro ptáky spíše pastí než pomocí. Výběr správných konstrukcí zajistil rektor VFU Brno prof.

■ Budek je v celém areálu dohromady 35

MVDr. Vladimír Večerek, CSc. MBA, který parametry budek předem promýšlel. Při tomto rozhodování zvážil zejména velikost a tvar vletového otvoru, vnitřní rozměry dutiny, způsob zavěšení a otevírání budky a ochranu před predátory. Při výběru konkrétních tvarů a velikostí zohledňoval kompaktnost, možnosti ochrany hnízdících ptáků před nepřízní počasí (zejména deštěm a kolísáním teploty), ale i před útoky nejrůznějších predátorů. Budky také nesmí ptáky nijak ohrožovat, ať už svým technickým stavem nebo způsobem zavěšení.

Rozmístěné budky vyhovují svými rozměry a konstrukcí různým druhům.

Mezi novými nájemníky tak budete moci zahlédnout třeba špačka obecného, brhlíka lesního, sýkoru koňadru, sýkora modřinku či vrabce domácího. V areálu VFU Brno tak na stromech naleznete modely ptačích budek ve třech různých velikostech, které budou ptákům nabízet výhodné a bezpečné místo pro vyhnízdění a vyvedení mláďat. Takové budky potom ptáci vyhledávají a často i upřednostňují před přirozenými dutinami.

■ text: Petr Chmelař

foto: autor

VFU se podílí na projektu Školící centrum pro aviární medicínu

Ptáci trpí infekčními i neinfekčními chorobami podobně jako lidé. Zvířata s volným pohybem představují z hlediska nemoci přenosných na člověka rizikové faktory. Do této skupiny se řadí právě i ptáci. Divoké ptactvo tak pro člověka představuje potenciální nebezpečí nákazy přenosným onemocněním. Interakcí mezi divoce žijícím ptactvem a obyvatelstvem a možným rizikem přenosu původců infekčních onemocnění na člověka se zabývá projekt Školící centrum pro aviární medicínu (TAV), do kterého se zapojila Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Veterinární univerzita Vídeň a Státní veterinární ústav Jihlava.

Interakce mezi lidmi a ptactvem jsou velmi mnohostranné. Odborníci na choroby ptactva z VFU varují, že divoké ptactvo může být zdrojem nemocí přenosných na člověka. Vedle odborného přístupu veterinárních lékařů existují i širší možnosti kontaktu s divokým ptactvem i u širších vrstev obyvatelstva (např. při krmění) s omezenými znalostmi o bezpečném zacházení s divokými ptáky. V rámci projektu zapojené univerzity v Brně a ve Vídni vnímají potřebu řešení úkolů ve vzdělávání a v oblasti odborné péče o ptáky. Jedná se o první projekt tohoto typu v rámci regionální přeshraniční spolupráce regionů (v tomto případě s Rakouskem) na VFU Brno. Zabývá se aktuální problematikou zoonotického potenciálu volně žijících ptáků a je zaměřen i na sledování antimikrobiální rezistence bakterií.

V současné době nejsou k dispozici údaje o výskytu vybraných původců zoonóz u divokého ptactva v zúčastněných regionech, což neumožňuje vypracování odhadu nebezpečí přenosu. Nutnost získání dat dokládají studie z jiných zemí. Na klinikách Veterinární a farmaceutické univerzity Brno a ve Vídni budou odebrány vzorky divoce žijících ptáků a zpracovány za účelem laboratorního vyšetření. Projekt vznikl společně na základě dlouholeté úspěšné spolupráce naší kliniky s obdobným pracovištěm na Veterinární univerzitě ve Vídni.

Spolupráce v rámci projektu TAV se zaměří na tři oblasti: výzkum, vzdělávání a služba obyvatelstvu. První oblast se týká výzkumu a výstupů, ke kterým vědci dospějí. Projekt předpokládá získání a zpra-

■ Představitelé všech zúčastněných institucí

cování asi 500 vzorků ročně, samotná analýza proběhne v laboratořích Státního veterinárního ústavu Jihlava a Veterinární univerzity Vídeň, které využívají moderní diagnostické metody molekulární biologie a umožní tak identifikaci původců nemocí. V rámci Státního veterinárního ústavu se bude na projektu nejvíce podílet oddělení bakteriologie, parazitologie a virologie.

V rámci druhé oblasti specialisté veterinárních klinik obou univerzit výsledky roztřídí podle protokolárních záznamů jednotlivých pacientů a možných původců nemocí. Odborný tým předá validní výsledky dalšímu okruhu zainteresovaných stran. Poznatky pak univerzity přenesou do výuky budoucích veterinárních lékařů. Při veškeré činnosti, kterou budou spolupracující instituce provádět, budou přítomni i studenti obou univerzit. Komunikace s veřejností proběhne také prostřednictvím workshopů, kterých se zúčastní i studenti středních a základních škol, takže vzdělávací činnost bude probíhat na všech třech úrovních vzdělávání.

Poslední oblast představuje služba veřejnosti. Výsledky projektu zprostředkují stěžejní poznatky o bezpečném zacházení s volně žijícími ptáky s ohledem na možná rizika. Význam projektu oceňují i zástupci České ornitologické společnosti, která má zájem na tom, aby ornitologové věděli, jaká rizika podstupují a jak jim mohou předcházet. Zpracované informace ocení odborná i laická veřejnost, zvláště přínos

z dosažených informací budou mít například hasiči, policisté nebo pracovníci záchranných center, kteří při své profesi s volně žijícími ptáky manipulují. Projekt má značný význam pro mnoho obyvatel hraničních regionů, především velkých aglomerací Brna a Vídně.

Úvodní mítink projektu Školící centrum pro aviární medicínu společně s tiskovou konferencí uspořádali představitelé univerzit a SVÚ Jihlava za přítomnosti médií 24. 10. v posluchárně Pavilonu malých zvířat VFU Brno za přítomnosti rektorky Veterinární univerzity Vídeň dr. S. Hammerschmid, rektora Veterinární a farmaceutické univerzity Brno prof. V. Večerka, přednostů klinik zkoumajících choroby ptáků prof. Z. Knotka a prof. M. Hesse, ředitele Státní veterinární správy doc. M. Maleny, ombudsmana pro ochranu zvířat a welfare H. Gsandtner a ředitele Zoologické zahrady města Brna dr. M. Hovorky.

Projekt TAV byl spuštěn 1. července 2012. Na základě kladného rozhodnutí Monitorovacího výboru o spolufinancování z prostředků Programu „Evropská územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007–2013“ mohla Veterinární univerzita Vídeň zahájit projekt společně s partnery – Veterinární a farmaceutickou univerzitou Brno a Státním veterinárním ústavem Jihlava. Projekt potrvá do konce roku 2014.

■ text: Petr Chmelář
foto: autor

Prázdniny v duchu mezinárodních letních škol

Tak jako každé léto i to letošní probíhalo ve znamení letních škol. V minulém čísle jsme přinesli informace o Letní škole exotické medicíny a Letní škole hygieny potravin. Tím jsme však nabídku letních kurzů zdaleka nevyčerpali. Fakulta veterinárního lékařství uspořádala v řadě již šestnáctý ročník mezinárodní Letní školy chirurgie. V posledním červnovém týdnu se konal prakticky zaměřený kurz ortopedie malých zvířat – AO Workshop základy osteosyntézy, který je určený studentům veterinární medicíny. Čeští studenti se školy účastnili již poctivě.

Z hlediska odborného se jedná o jedinečnou akci, kdy mohou studenti veterinárních fakult absolvovat několikadenní praktický kurz základních technik ošetření fraktur u malých zvířat. Pořádání podobných akcí má pro studenty velký přínos. Program kurzu se skládá ze dvou bloků. Teoretickou část studenti absolvovali na VFU v Brně, prakticky orientovaný blok pak čeští studenti absolvovali na konci června v Berlíně. Obdobně zaměřené praktické kurzy často kladou na studenty vysoké finanční nároky. Podobná škola pořádaná každoročně v Davosu ve Švýcarsku pro veterinární lékaře přijde účastníka téměř na 100 tis. Kč. V případě Letní školy chirurgie 2012 zaplatí studenti pouze minimální dotovaný poplatek 50 Euro.

Úspěch a prestiž Letní školy chirurgie 2012 dokládá nejen vysoká účast, ale především i národnostní složení absolventů. Školy se celkem zúčastnilo 180 studentů ze všech koutů světa. Kromě studentů z Německa a České republiky se do programu zapojili i zájemci z USA, Francie, Slovenska, Číny, Ruska, Turecka, Indie, Lotyšska, Moldávie či Rumunska. Přibližně čtvrtinu z celkového počtu absolventů kurzu tvořili studenti z VFU Brno. Z celkového počtu 41 studentů Fakulty veterinárního lékařství projevil zájem o mezinárodní kurz 40 zájemců z českého magisterského studijního programu a jeden z anglického studijního programu. Letní školu absolvovali také 4 studenti z Purdue university, kteří v době konání Letní školy – Osteosyntézy 2012 absolvovali měsíční klinickou výuku na Oddělení chirurgie a ortopedie Kliniky chorob psů a koček.

■ Osteosyntéza na modelu kosti

■ Studenti VFU při praktické výuce v rámci letní školy v Berlíně

První polovinu července pak kromě dvou zmíněných letních škol vyplnila Společná letní škola nemocí skotu a prasat, která ve srovnání s ostatními letními školami představuje novinku. Fakulta veterinárního lékařství organizovala školu ve spolupráci s Veterinární univerzitou Vídeň. Odbornou garancí programu převzal prof. Smola, přednosta Kliniky cho-

rob přezvýkavců a prasat, a to ve spolupráci s doc. Illkem, prof. Wittekem a prof. Drillichem. Prvního ročníku této letní školy konané v ČR se zúčastnilo 5 studentů, z toho 2 z České republiky a dva z Polska.

■ text: Alois Nečas, Petr Chmelař
foto: archiv redakce

Kráva Evička po letech zasvěcených vědě odešla do penze

Učila tisíce veterinářů, jak správně vést vyšetření krávy. Výuku zvládala s klidem, přehledem a ke svým studentům se vždy chovala, jak se sluší a patří, málokdy na ně zvýšila hlas. Proto na ni také studenti s láskou vzpomínají. Nikoliv, řeč není o zkušené lektorce či asistentce, vlastně není ani člověku. Mluvíme o zřejmě nejstarší krávě v ČR, o krávě Evičce, která po více než dvaceti letech pečlivě odváděné práce odešla do důchodu.

Ve čtvrtek 4. 10. v dopoledních hodinách zaměstnanci Veterinární a farmaceutické univerzity přeložili Evu na zasloužený odpočinek. Kravička Evička, jak ji zaměstnanci pojmenovali, sloužila na Klinice chorob přežvýkavců a prasat více než dvacet let. A že to byla léta plodná vám dosvědčí nejen každý zaměstnanec Kliniky přežvýkavců, ale také stovky studentů, které Evička za léta působení na univerzitě učila. Ve svých 23 letech jako nejstarší kráva v republice odešla na odpočinek, pracovníci kliniky se totiž roz-

hodli nenechat nejmilejší krávu na pospas jatkám, ale najít jí důstojné místo na stáří. Provázena dojatými pohledy zaměstnanců ve čtvrtek nastoupila na nákladák a odjela na pastviny u Rychnova nad Kněžnou, kde se o ni postará nová majitelka.

Evička svůj takřka celý život strávila na půdě VFU Brno. Svůj život obětovala vědě a výcviku nových veterinárních lékařů. Jedná se o jednu z pokusných krav s permanentní bachorovou kanylou. Dělal se na ní všechno, studenti se na ní učili komplexně vyšetřovat – fixovat, odebírat krev, bachorovou tekutinu, vyšetřovat oči, kůži. Za svůj život porodila pět telat.

Podle evidence se Eva narodila v roce 1989, avšak s největší pravděpodobností je i o několik let starší. Nový domov jí začali zaměstnanci Kliniky chorob přežvýkavců a skotu hledat již před rokem. Vytrvalé úsilí vložené do hledání spolehlivého chovatele nakonec přineslo kýžené ovoce. Díky úsilí doktorky Pejřilové čeká Evičku důchod v Rychnově nad Kněžnou.

■ Pusa na rozloučenou

Její odchod provázelo dojetí nejen ze strany pracovníků kliniky, ale především ze strany Eviných přežvýkavých kolegyní a kolegů. Rádi bychom Evě poděkovali za řadu let obětovaných náročných vědeckých prací a popřáli jí ještě dlouhá léta klidu, pohody a aktivního odpočinku.

■ text: **Petr Chmelář**
foto: autor

■ Rozloučení s personálem Kliniky chorob přežvýkavců a prasat

Týden veterinární hygieny na FVHE

Letošních Lenfeldových a Höklových dnů konaných 17. a 18. října se zúčastnilo rekordních 230 účastníků. Pamětníci řeknou, že stejně jako před řadou let aula zase „praskala ve švech“. Hlavně ale zářila úsměvy mezi přáteli, kteří vydrželi poslouchat referáty až do pozdních odpoledních hodin. To je jistě nejlepším vysvědčením jejich kvality. Není možné shrnout všechna vystoupení, nakonec,

mezi Státní veterinární správou ČR a naší univerzitou a osobní přínos jubilanta při jejím rozvoji. Dovolte mi, abych i na stránkách našeho časopisu poděkoval organizátorům z Ústavu vegetabilních potravin a ocenil jejich opravdu profesionální výkon.

Konference byla jádrem letošního „týdne veterinární hygieny na FVHE“, který byl výjimečný i mezinárodními ná-

se podařilo oficiálně školit své kolegy všech zemí EU ve svém oboru? V hygieně masa se nám to podařilo. Právě ukončený další kurz Better Training for Safer Food dopadl snad lépe, než jsme čekali. Zaplnili jsme personálně kvótu do posledního místečka, zreorganizovali mezinárodní tým tutorů. Proč i to? Jeden z nás dostal nabídku pracovat přímo v centrále DG SANCO v Bruselu. Skvělé vysvědčení! Věřte, že pro mne byla radost poslouchat přednášející, kontrolovat organizaci celého kurzu. Šlapal jako dobře promazaný hodinový stroj! Řekl bych, že po prvním úspěšném jarním kole se všichni přednášející uklidnili, získali sebevědomí, ostruhy oficiálních lektorů DG SANCO. Zkušenosti, které se nedají získat jinak, než praxí. V tomto kole jsme přivítali kolegy, veterinární inspektory z Německa, Francie, Velké Británie, Irska, Belgie, Holandska, Španělska, Itálie, Chorvatska, Tuniska, Izraele, Černé Hory, Dánska, Lotyšska, Švédska, Ukrajiny, Běloruska, Švýcarska, Rakouska, Maďarska, Rumunska, Bulharska a kolegyni z Česka. Kurz je náročný nejen profesně, ale i po stránce společenské – pro všechny – organizátory i účastníky. Denně společné večeře, poznávací a kulturní program. Jádrem asi byl večer v hotelu Continental. Slovy všech přítomných hodnocený jako skvělý. Setkali se zde pod vedením ústředního ředitele Státní veterinární správy Milana Maleny ředitelů či jejich zástupců všech krajských veterinárních správ ČR, oddělení SVS spolu se všemi zahraničními účastníky Better Training a ruskou delegací s vedoucími pracovníky hygienických ústavů a univerzity pod vedením rektora Vladimíra Večerka. Nakonec, prohlédněte si dobře fotografii, nevím, jestli se nám ještě kdy podaří podobnou udělat.

Co dodat na závěr? Týden veterinární hygieny na FVHE se letos jistě vydařil. Vedle našeho národního má však i celoevropský rámeček. Počkejme si tedy na oficiální hodnocení z Bruselu. Podle účastníků, kteří vyplňovali hodnotící tabulky, je celkový bodový zisk tohoto kurzu velmi vysoký (6,5 z možných 7,0). Není čeho se bát, zdvihněme skleničku na další úspěch!

■ Účastníci konference

■ Dobře jste to roztočili, kolegové

stěží se nám to podaří v krátké době i v našem fakultním odborném časopisu Maso. Zkratka, o hygienu potravin, o setkání hygieniků na půdě naší univerzity je zase velký zájem. Na konferenci byli letos tradičně vyznamenáni kolegové Státní veterinární správy ČR, kteří se významně zasloužili o rozvoj veterinární hygieny potravin. Plaketu prof. Zdeňka Matyáše předal děkan FVHE MVDr. Severinu Kaděrkovi, MVDr. Marcele Kaudelové, MVDr. Janě Najnarové, MVDr. Václavu Slabému, MVDr. Josefu Veleckému a za rozvoj mezinárodní spolupráce v Rusku prof. Ivanu Kochishovi a prof. Andreji Lisitsynovi. U příležitosti významného životního jubilea ústředního ředitele doc. MVDr. Milana Maleny, PhD. ocenil děkan dlouholetou výbornou spolupráci

vštvěmi. Nevím, jestli se nám ještě kdy podaří, aby v naší aule promluvil viceprezident Akademie zemědělských věd Ruské federace. Vystoupení akademika Andreje Lisitsyna bylo krátké, ale jasné. Jedna z řady vět: „Reprezentuji před vámi na 200 ruských výzkumných ústavů, které pracují v oblasti zemědělských věd. Rád vám otevřu dveře do kterékoliv z nich.“ Co dodat? Na prohlídku naší univerzity měla ruská delegace složená dále ze dvou prorektorů Moskevské veterinární akademie a vedení Výzkumného ústavu masa (největšího na světě) celý den. Řada z vás nám při jejím zajištění pomáhala. Děkuji vám. Bylo pro mne překvapující, kolik z učitelů bylo schopno oprášit ruštinu, kolik nápadů na spolupráci se rodilo. Nezbyvá než počkat, kolik se jich skutečně narodí a rozvine. FVHE má v této oblasti jasno. Nakonec, naši učitelé a studenti, kteří v Moskvě byli, jistě také. Chceme nabízet své znalosti, vynikající technické vybavení laboratoří a praxe studentům. Obchod s potravinami je globálním a Rusko je obrovským prostorem. Nebojme se prodávat, co umíme, zúročme náskok, který před řadou okolních univerzit máme.

Naši pozici v hygieně masa už začíná brát vážně ve všech zemích EU. Komu

■ text: Ladislav Steinhauser
foto: archiv autora

FRST-NET meeting

FRST-NET (The Food Research, Safety and Training Network) byl založený na Fakultě veterinární hygieny a ekologie na jaře letošního roku. U jeho zrodu stály okolní veterinární fakulty, které mají v hygieně potravin největší aktivity, tedy naše brněnská, lipská a srbská a vídeňská univerzita. Myslíme si, že děláme všichni z nás slušný vědecký výzkum, ale vzájemná spolupráce má rezervy. Říká se nejen ve veterinární medicíně, že starého psa novým kouskům nenaučíš, a tak jsme vsadili na mladé. Chceme jim dát větší šanci se scházet, poznávat pracoviště, diskutovat o tom, co kdo řeší. Proč k tomu nevyužijeme tradiční konference, například Höklovy dny? Protože FRST-NET probíhá celý v angličtině, což by asi nebylo na špičkovém národním fóru veterinárních hygieniků to pravé ořechové. A ani na tradičních studentských konferencích jsme nechtěli angličtinou odradit ty, kteří se rozhodli poprvé vystoupit s referátem, překonat trému, rozpaky. FRST-NET je mezistup-

něm pro pokročilé a vytváří jim schůdek do mezinárodních konferencí. Jsme přesvědčeni, že mezinárodní spolupráce ve výzkumu bude v získávání velkých grantů brzy klíčovou. Nejenom tím, že každý umí něco jiného a má i nestejně vybavení, ale i jiné nápady, jiné úhly pohledu – přitom na jednu věc. Navíc, obchod s potravinami se globalizoval a hygiena potravin se musí přizpůsobit. Kde jinde začít, než na univerzitách, u studentů. Jsme si dobře vědomi, že nutit kohokoli ke spolupráci je zbytečné. Každý na to musí přijít sám. FRST-NET je tedy směrem, cestou. Vyzrazit po ní může každý. Samozřejmě, bez jízdenky je to složité. Proto v letošním roce děkan FVHE vyhlásil v rámci FRST-NET mezinárodní grant řešící jakoukoli oblast hygieny potravin, ale mladými výzkumnými pracovníky či doktorandy napříč spolupracujícími fakultami. Řešit tedy cokoli sám, byť na skvělé úrovni, žadatele o grant vylučuje. Cílem je přece mezinárodní tým. Dostal do základu 10 tis Euro

a věřím, že po jednání s děkany ostatních fakult se dohodneme i na jejich příspěvku. FVHE ale dalo jasný směr. Usmíváte se už nyní nad očekávanou kvalitou prací? Pozor, minimální impakt faktor uznatelné vědecké publikace je stanoven na hodnotu 1,0. Nechme na mladých, co vše vymyslí, aby peníze neležely na účtu a roztočily se. Dozor nad jejich správným využitím mají zakladatelé FRST-NET profesori všech čtyř veterinárních fakult – zkušení řešitelé řady evropských projektů. Nezbývá už jen držet palce, aby nám všem iniciativa FRST-NET začala rodit ovoce.

Prvního ročníku konference FRST-NET, který se konal na FVHE VFU Brno 25. a 26. října 2012, se zúčastnili doktorandi a začínající asistenti s referáty: 2 z Noveho Sadu, 3 z Vídně, 3 z Lipska a 4 z FVHE. Děkuji všem za aktivní přístup a reprezentaci fakulty.

■ text: **Ladislav Steinhauer**
foto: archiv autora

■ Účastníci 1. ročníku FRST-NET

Výzkum masa má u nás tradici

26. září 2012 jste na naší univerzitě mohli potkat zajímavou skupinu možná vám i povědomých osob. Děkan Fakulty veterinární hygieny a ekologie VFU pozval na návštěvu bývalé pracovníky Výzkumného ústavu masného průmyslu. Protože ve výzkumu masa mělo Brno vždy vynikající jméno. Máme tedy na co navazovat a nyní se i čím pyšnit. Ano, chtěli jsme i svým učitelům a bývalým kolegům ukázat, kam jsme se posunuli a kam směřujeme, navštívit s nimi jejich bývalá pracoviště, kde někteří strávili opravdu velkou část života. Osobně si velmi si vážím návštěvy MVDr. Jaromíra Láta, CSc., ředitele výzkumného ústavu, experta Státní veterinární správy, uznávaného odborníka, vedoucího kolektivu knihy Technologie masa, kterou studoval každý hygienik a potravinářský technolog. Jeho vstup do zasedací místnosti děkanátů na SIS s více než třiceti bývalými kolegy si vysloužil dlouhý potlesk. Dnes jako jednadevadesátiletý je stále plný optimismu a energie. Po úvodních slovech, vzpomínkách, ale

i diskuzi o současné vynikající a reprezentativní úrovni areálu univerzity, jsme navštívili výukové středisko jatek a oba pavilony profesora Lenfelda a docenta Hökla. Závěrečné posezení bylo především vzpomínkové, vždyť řada z kolegů se spolu neviděla více jako dvacet let.

Před druhou světovou válkou se výzkumem masa v ČR zabývala především Vysoká škola zvěrolékařská v Brně. Přednostou Ústavu pro hygienu masa, mléka a potravin vůbec byl v letech 1919 až 1938 prof. MVDr. Jan Lenfeld, jeho nástupcem byl doc. MVDr. et RNDr. Jan Hökl, který se během války dobře seznámil s potřebami praxe. Spolu s MVDr. Aloisem Píšou inicioval v roce 1947 vznik samostatného výzkumného pracoviště v Praze s pobočkami v Brně na Vysoké škole zemědělské – Ústavu pro technologii jatečných výrobků a na Vysoké škole veterinární v Ústavu hygieny a technologie potravin. V čele Ústavu pro výzkum masa stál MVDr. Alois Píša, výzkumné práce řídil doc. MVDr. et RNDr. Jan Hökl.

Po znárodnění průmyslu v roce 1948 se Ústav pro výzkum masa rozpočtově odloučil od Svazu výzkumnictví v průmyslu výživy a přesunul se do Brna jako Ústav pro výzkum masa a ryb. Vedoucím byl doc. MVDr. et RNDr. Jan Hökl, který měl vynikající schopnosti k motivaci a řízení lidí, prosazoval vazby výzkumu na provoz, organizoval řadu seminářů, ve kterých prosazoval znalosti technologie masa a hygienické aspekty výroby. Vychovával kolem sebe tým odborníků – MVDr. Jaromír Lát, CSc., kterému ale nebylo z politických důvodů umožněno zůstat na škole či ústavu, prof. MVDr. Zdeněk Matyáš, CSc., prof. MVDr. et RNDr. Dobeš, CSc. a další. V roce 1951 však doc. Jan Hökl ve věku 44 let zemřel. Vedoucím ústavu se stal doc. MVDr. Rudolf Böhm z Ústavu hygieny a technologie potravin. V roce 1953 se ústav přestěhoval do vlastní budovy v areálu tehdejší Veterinární fakulty Vysoké školy zemědělské v Brně. Doc. MVDr. Rudolf Böhm se stal děkanem veterinární fakulty a řízením ústavu byl v roce 1954

■ Setkání pracovníků VUMP v roce 2012

■ Zleva dr. Lát, ing. Beneš, ing. Vognarová, ing. Rusz, Stanislav Kapounek

pověřen MVDr. František Štefunka. Za jeho vedení byla budova v roce 1958 přestavěna, rozšířena o technologické dílny, zvýšena o patro a ústav se stal účelovou organizací Sdružení masného průmyslu s názvem Výzkumný ústav masného průmyslu. V roce 1960 byl jmenován ředitelem ústavu MVDr. Vladimír Pokorný, CSc., který začal systematicky pracovat na zvyšování vědecké úrovně pracovníků ústavu. Jedenáct jich obhájilo titul CSc., převážně na naší alma mater. Snaha o vyšší propojení ústavu s praxí vyústila v roce 1967 změnou ve vedení – ředitelem ústavu se stal ředitel závodu masného průmyslu v Brně Antonín Piňos. Polické změny na jaře 1968 však vytvořily předpoklady k nástupu v oboru velmi uznávaného odborníka MVDr. Jaromíra Láta, CSc. Ústav byl natolik světově uznávaný, že v 1968 byl organizátorem Světového kongresu o mase, který však byl po intervenci zemí Varšavské smlouvy do ČSSR 21. srpna 1968 jen několik dní před konáním odvolán.

Vedením VÚMP byl brzy pověřen mladý asistent katedry fyziologie VŠV v Brně MVDr. Petr Gayer, CSc., velkou odbornou oporou našel ve svém zástup-

ci MVDr. Vladimíru Pokorném, CSc. Výzkumné kolektivy, které představovaly jádro činnosti ústavu, byly sestaveny z osobností, respektovaných v celém oboru: Ing. Josef Beneš, Dipl. Tech. Richard Blanka, MVDr. Jiří Gola, CSc., MVDr. Jiří Hofmann, Ing. Jiří Hlavinka, RNDr. Zdeněk Dvořák, CSc., Ing. Irena Vognarová, CSc., Ing. Drahoš Klíma, CSc., Ing. Stanislav Mareček, MVDr. Jiří Mínek, CSc., Ing. Jaroslav Navrátil, MVDr. Mojmír Petříček, CSc., Ing. Oldřich Lucký, Ing. František Pokorný, RNDr. Zdeněk Dvořák, CSc., Ing. Josef Rusz, CSc., MVDr. Vladimír Pokorný, CSc., MVDr. Jaroslav Vrchlabský, CSc., MVDr. Jarmila Zlámalová, CSc., MVDr. Jan Budig, CSc., MVDr. Petr Dvořák, CSc., a další. Pracovníci Výzkumného ústavu masného průmyslu se podíleli na řadě odborných akcí. Ústav vydával sborníky Věda a výzkum v průmyslu potravinářském a Zpravodaj masného průmyslu, který se stal základem dnešního časopisu Maso. Na VÚMP vznikla řada knih – J. Hökl – Z. Matyáš: Škody na mase a živočišných surovinách při zpracování zvířat na jatkách, J. Lát – J. Hökl: Masové konzervy, Kolektiv

VÚMP: Technologie masného průmyslu, R. Blanka – R. Klíma: Solení masa, J. Lát a kolektiv: Technologie masa, Z. Dvořák: Nutriční hodnocení masa jatečných zvířat a další. Většina se stala učebnicemi středních i vysokých škol a nepostradatelnými pomůckami v praxi.

Na konci roku 1989 se stal ředitelem VÚMP Ing. Josef Rusz, CSc. Ústav však byl v roce 1990 delimitován ze zrušeného Generálního ředitelství masného průmyslu a stal se součástí organizace Masoprogress. Nenašel již dostatečné finanční prostředky na svůj provoz, přerušeny byly také vazby na podniky, které v tu dobu řešily spíše existenční problémy. Většina výzkumných pracovníků odešla do důchodu, mladší do praxe a budova byla v roce 1992 předána Vysoké škole veterinární a farmaceutické v Brně pro nově založený Ústav hygieny a technologie masa. Dnes je budova VÚMP pavilonem doc. Hökla Fakulty veterinární hygieny a ekologie Veterinární a farmaceutické univerzity Brno.

■ text: **Ladislav Steinhauer**
foto: archiv autora

Za klíšťaty do Peru a Paraguaye

S podporou Grantové agentury České republiky jsme se v posledních letech věnovali výzkumu ektoparazitů ptáků v Kostarice (Vita Universitatis 1/2010, Vita Universitatis 2/2011). Jednu skupinu ektoparazitů, klíšťata, jsme studovali se zvýšenou pozorností. Klíšťata jsou zdravotně významnými ektoparazity sama

Klíště pod okem lesňáka černolícího (*Myadestes melanops*) z Kostariky

Ozbrojený strážce přírody v NP San Rafael v Paraguayi

o sobě, jejich epidemiologický význam je navíc dán tím, že mohou přenášet řadu patogenních virů a bakterií. To bylo důvodem, proč jsme se jim intenzivně věnovali v Kostarice a proč jsme se na ně zaměřili při našich dalších výzkumných pobytech v Latinské Americe, konkrétně v Peru a Paraguayi.

V Peru jsme při výzkumu ektoparazitů ptáků včetně klíšťat pracovali v létě r. 2011 na pozvání, která nám zaslal dr. Jorge Manuel Callirgos Cardenas z Biologické

fakulty Univerzity Ricardo Palma v Limě a zároveň zástupce místní parazitologické společnosti (Asociación Peruana de Helmintología e Invertebrados Afines), když se seznámil s výsledky našich studií z Kostariky. Ve spolupráci s ním jsme pracovali na čtyřech lokalitách v Peru, tj. na mokřadech u Limy, v amazonském pralese u Iquitos a v horách na svazích And poblíž měst Tarapoto a Huanuco. Na prvních třech lokalitách jsme pracovali sami, na lokalitě u Huanuca jsme ale celou dobu našich výzkumů spolupracovali se skupinou studentů z Veterinární fakulty v Huanucu. Tato spolupráce s místními studenty se ukázala jako oboustranně obohacující. Studenti významně pomáhali v terénu s odchytem a vyšetřováním ptáků a já jsem jim naopak neustále odpovídal na otázky týkající se studia veterinární medicíny na naší univerzitě. Déle než týden s námi pobývali studenti Leonel Arnold Trujillo Rodriguez, Durand Torres Marco Fernando, Kelma Miraval Valdivia a Helen Catay Carillo. Všichni by se rádi jednou podívali do České republiky a navštívili také naši univerzitu. Po ukončení výzkumného programu nás studenti pozvali na prohlídku archeologického naleziště z období Kotošské kultury, která byla v Peru daleko dříve, než mnohem známější kultura Inků. V Peru jsme mnoho klíšťat na ptáčích nenašli, přesto to byly nálezy zajímavé. Jednalo se o klíšťata *Amblyomma calcaratum* a *A. varium* s nálezem *Rickettsia bellii* (první průkaz v Peru).

Po dobrých zkušenostech se spoluprací s peruánskými studenty jsem se rozhodl realizovat s podporou projektu Coopelia a prostředků institucionálního výzkumu podobný výzkum v srpnu a září letošního roku (2012) v Paraguayi se studenty naší univerzity. Z pohledu výzkumu ptačích ektoparazitů představuje tato země území jen málo probádané a vhodně doplňující Kostariku, Brazílii a Peru, kde jsme pracovali dříve. Navíc z této země pochází i jeden z našich studentů, kteří o náš výzkum projevíli zájem, Sebastian Franco (5. roč. FVL), který byl ochoten i se svým otcem Javierem Franco pomoci s řízením nezbytných formalit na paraguayském ministerstvu životní-

ho prostředí. Dalšími účastníky letošního výzkumné expedice byli z naší univerzity Dalibor Pavlíček (3. roč. FVHE) a Tomáš Zídek (5. roč. FVL).

Pobyt v Paraguayi byl náročný, ale velmi úspěšný. Vždyť odchytit, determinovat a vyšetřit 480 ptáků více než 100 druhů je úctyhodné. Pracovali jsme na třech lokalitách reprezentujících hlavní biotopy Paraguaye. Nejprve v Národním Parku San Rafael na Biologické stanici Kanguery provozované významnou nevládní ochrannářskou organizací Guyra Paraguay, pak v Národním parku Teniente Agripino Enciso a závěrečně na Biologické stanici Tres Gigantes, opět provozované organizací Guyra Paraguay na území, které chrání paraguayskou část Pantanal na hranicích s Bolívií a Brazílií. Klíšťat bylo dost na ptáčích a také na nás, sbírali jsme je všechna a nyní se určují a vyšetřují na přítomnost patogenních mikroorganismů.

Při terénních výzkumech není nouze o výjimečné zážitky a zajímavá pozorování. Velký dojem na nás udělala setkání s tapírem jihoamerickým (*Tapirus terrestris*), kočkou slaništní (*Leopardus*

■ Naše výzkumná skupina na Biologické stanici Tres Gigantes v Paraguaji. Anakonda žlutá (*Eunectes notaeus*) byla vytažena z řeky Rio Negro a po vyfotografování opět vrácena do přírody.

geoffroyi), vydrou obrovskou (*Pteronura braziliensis*) a některými hady. Vlastníma rukama jsme drželi anakonda žlutou (*Eunectes notaeus*) a s velkým respektem pozorovali smrtelně jedovatého křovináře (*Bothrops matogrossensis*). V místě odchytu ptáků na stanici Tres Gigantes se nám pomocí fototrapsu podařilo zaznamenat v noci procházející pumu (*Puma concolor*). Z hlediska poznání života jiných kultur byly mimořádně zajímavé návštěvy domo-

rodých indiánů a porovnání jejich života dnes s životem, jak jej v Paraguaji zaznamenal český cestovatel Alberto Vojtěch Frič před více než 100 lety.

Hluboce smutný příběh vztahující se k našemu pobytu na stanici Kanguery se odehrál až po našem návratu do Česka. Na stanici, ve které jsme v létě bydleli, zaútočili v říjnu neznámí žháři a vypálili ji. V odlehlé pralesní oblasti se stanice nedala zachránit. O nevráživosti pytláků a orga-

nizátorů ilegální těžby dřeva v celé oblasti vůči pracovníkům, kteří chrání NP San Rafael, nám strážci parku vyprávěli, ale až nyní jsme plně pochopili, proč s sebou neustále nosili střelné zbraně.

Peru i Paraguay jsou krásné země, každá jiná, ale obě s mnoha milými lidmi. Země, které rozhodně stojí za viděnou, ale s nimiž je možné rozvíjet i vědeckou spolupráci.

■ text: **prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.**

Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE

foto: Ivan Literák, Zuzana Literáková

■ Hledání klíšťat a dalších roztočů na odchycených ptácích v Peru

■ Atraktivní kolibřík cerradový (*Heliomater furcifer*) z NP Teniente Agripino Enciso v Paraguaji

Zastoupení potenciálních alergenů v mléčných výrobcích

Mléčné výrobky jsou nedílnou složkou spotřebního koše, protože poskytují velké množství významných nutričních. U některých jedinců však může konzumace mléka či mléčných výrobků vyvolat některý z typů nesnášenlivosti. Významné místo zde zaujímá možná alergie na bílkovinu kravského mléka, která je jednou z nejběžnějších potravinových alergií hlavně v dětství. Potenciálními alergeny mohou být všechny mléčné bílkoviny. Co do četnosti vykazují největší alergenní potenciál α_{s1} -kasein a β -laktoglobulin.

Dosavadní léčba alergie na danou potravinu spočívá v jejím celkovém odstranění z jídelníčku, což určitým způsobem zasahuje do kvality života jedince a znamená velké omezení. Některé publikované výsledky však naznačují, že postupné zvyšování dávek mléka vede u dětí k celkové adaptaci, toleranci alergenů, který

původně vyvolával alergické reakce. To je jeden z hlavních důvodů, proč je důležité znát obsah alergenů nejen v mléku, ale také v mléčných výrobcích.

Cílem projektu, řešeného s finanční podporou IGA VFU Brno, bylo zjistit obsah potenciálních alergenních látek nejvíce zastoupených v mléčných výrobcích (sýry, jogurty, tvarohy).

Vyšetřovány byly především produkty z tržní sítě, i výrobky získané přímo z farem, kde byly vyrobeny. Ke stanovení kaseinů a syrovátkových bílkovin byla použita vysokoučinná kapalinová chromatografie s reverzní fází (RP-HPLC). Spektrum majoritních proteinů bylo stanoveno celkem u 50 vzorků mléčných výrobků, které zahrnovaly sýry, jogurty a tvarohy.

Zastoupení jednotlivých frakcí kaseinů a syrovátkových bílkovin v jednotlivých

komoditách se odvíjí od složení mléka. Ze všech druhů analyzovaných mléčných výrobků byl v nejmenším množství nalezen κ -kasein a naopak nejvíce bylo zjištěno α_{s2} -kaseinu, který je považován za kasein s největším alergenním potenciálem. Obsah α_{s2} -kaseinu byl největší u vzorků sýrů a nejmenší u tvarohů. Jiná situace byla zjištěna u syrovátkových bílkovin. Hlavní potenciálně alergenní bílkovina β -laktoglobulin byla nejvíce zastoupena u tvarohů a nejméně pak u jogurtů.

Výsledky řešení projektu tedy ukázaly, že zastoupení α_{s2} -kaseinu a β -laktoglobulinu je u jednotlivých druhů mléčných výrobků rozdílné, a konzument s konkrétní nesnášenlivostí si tedy může zvolit výrobek z jeho pohledu méně problémový.

■ text: **Lenka Rupřichová**
foto: archiv redakce

■ Laboratorní vyšetřování mléčných produktů

Na FaF přednášel světový odborník prof. Yvan Vander Heyden

Farmaceutickou fakultu VFU Brno v listopadu navštívil světově uznávaný odborník v oblasti farmacie, mezinárodně uznávaný specialista na poli využívání nových technik ve farmaceutické analýze a šéfredaktor rubriky Practical data handling pro časopis LC/GC profesor Yvan Vander Heyden. Pro studenty i zaměstnance FaF vedl počátkem listopadu dvě přednášky na téma Chiral separations a Herbal fingerprints: development and data analysis. Zmiňované přednášky proběhly v rámci projektu ESF „Zvyšování pedagogických, manažerských a odborných dovedností pracovníků VFU“ a byly určeny pro studenty i pracovníky Farmaceutické fakulty VFU Brno. Přednášek se v seminární místnosti Pavilonu farmacie zúčastnila více než padesátka posluchačů.

Heyden v úvodu vysvětlil, že léčivé rostliny využívají lidé po celém světě kvůli jejich preventivním či terapeutickým účinkům. Proto je potřeba sledovat, identifikovat a kontrolovat kvalitu produktů přírodního původu. Protože jde obvykle o multikomponentní přípravky, není však jednoduché a správné posuzovat jejich celkovou kvalitu na základě stanovení pouze některých účinných látek. Dále se pak zaměřil přímo na herbal fingerprint. Světová zdravotnická organizace v roce 1991 přijala tzv. fingerprint (otisk prstu) chromatografii jako jednu z technik pro identifikaci a hodnocení kvality léčivých rostlin. Cílem tzv. fingerprint development je nalézt obecně vhodné podmínky pro maximalizaci kapacity analýzy za ekonomicky přijatelné doby. Fingerprint lze využívat a rozvíjet z mnoha rozličných důvodů: pro účely identifikace, klasifikace či kalibrace množství účinných látek. Cílem identifikace je potvrdit, že daný vzorek pochází z předpokládané rostliny a vyloučit, že nepochází z jiné, a docílit tak vyšší úrovně kontroly kvality. Klasifikaci lze využívat pro účely třídění vzorků na základě různých parametrů, například dle místa původu. Takové hodnocení se provádí nejčastěji prostřednictvím analýzy základních složek, případně tzv. clusterové analýzy. Multivariační kalibraci lze provést v případě, že rostlinu, případně její extrakt, lze charakterizovat na základě aktivity, např. na základě an-

tioxidační či cytotoxické aktivity. Jednou z funkcí chromatogramu je i vytváření modelů pro kvantifikaci biologických aktivit. V závěru přednášky se pak prof. Van der Heyden věnoval popisu konkrétních technik modelování.

V další přednášce seznámil posluchače s problematikou chiral separations.

oblíbenějších technik chirální separace na analytické úrovni.

Yvan Vander Heyden se narodil 21. května 1964 v Ninove v Belgii. Titul Ph.D. v oboru Farmacie získal v roce 1998 na Vrije Universiteit Brussel (VUB). Jako téma disertační práce si zvolil Testování odolnosti validace metod. Po roce 1998

■ Přednáška prof. Yvana Vander Heydena na téma Chiral separations

Chiralita představuje za posledních dvacet let jeden z hlavních předmětů zájmu farmaceutického průmyslu. Důvod zájmu spočívá v tom, že množství lékových molekul má nejméně jedno asymetrické centrum produkující rozdílné enantiomery, které bývají často rozpoznány biologickými systémy, ve kterých receptory, enzymové systémy, mají také chirální vlastnosti. V důsledku toho se enantiomery chirálních farmaceutik mohou v lidském organismu chovat velmi různorodě. Jeden z enantiomerů, nazývaný eutomer, vyjadřuje terapeutický efekt, zatímco druhý, distomer, může být neaktivní, nebo způsobit jiný efekt, například nežádoucí účinky, případně mít dokonce toxické účinky. V posledních letech rozvoj technologií chirální separace, využívaný například k rozlišení racemických směsí nebo k ověření čistoty syntetizovaných enantiomerů, představoval jedno z důležitých odvětví farmaceutického průmyslu. Přednáška prof. Vander Heydena shrnovala přehled chirálních separací farmaceutických látek. Současně hovořil o kapilární elektroforéze, který vedle HPLC představuje jednu z nej-

nastoupil jako asistent na stejné univerzitě, aby v roce 2004 získal pozici profesora na VUB.

V současnosti je na VUB členem výzkumné skupiny věnující se chemometrii a separačním metodám. V rámci výzkumu se zabývá „Racionálním využitím nových technik ve farmaceutické analýze“, kde v rámci analytických technik zkoumá jak separační analýzu, tak analýzu dat. V rámci separačních metod je tento výzkum založen na chirálních separacích (definici chirálních strategií) na základě různých technik: CE, NPLC, RPLC, POSC, SFC a CEC. Současně se zabývá vývojem fingerprintů pro analýzu rostlinných extraktů a profilací lékových příměsí.

V minulosti se stal členem vědeckých rad a organizačních výborů řady mezinárodních kongresů a členem redakční rady čtyř vědeckých periodik. Od roku 2006 zastává pozici šéfredaktora rubriky Praktická využívání dat (Practical data handling) v časopise LC/GC Europe.

■ text: Petr Chmelař, Karel Šmejkal
foto: Iva Kapustíková

Křížem krážem Alpami

V letošním roce jsme zahájili již třetí deseti-letí našich společných putování po Alpách. Dvacátou první sezónu jsme otevřeli v sobotu 12. května zájezdem studentů do štýrského pohoří Hochschwab. Tentokrát jsme si vybrali novou trasu na Sonnschienalm a doufali, že nám ji počasí dovolí uskutečnit v celém rozsahu. Vzhledem k tomu, že osada Tragöss-Oberort, kde jsme plánovali zahájit naši první letošní túru, je od Brna vzdálená takřka 300 km, museli jsme si přivstat. Na známou trasu Brno – Vídeň – Semmering – Bruck an der Mur jsme vyrazili již o půl šesté.

Díky kvalitní rakouské dálniční síti nám cesta rychle uběhla a již v 10 hod. vyrazilo všech 47 nedočkavých turistů do svěží jarní přírody.

Zpočátku cesta pozvolna stoupala širokým údolím proti proudu bublajícího horského potůčku. Po projití soutěsky se údolí opět rozevřelo a v místě zvaném Klammboden, které obklopují mohutné vápencové stěny, jsme narazili na rozkvetlé louky plné žlutých petrklíčů. Asi po dvou kilometrech se cesta začala opět prudce zvedat a nás překvapil žleb plný sněhu. Ten značně ztížil prudké stoupání tím, že sněhová lavina mnohde strhla cestu a dokonale ukryla všechny značky.

Byli jsme rádi, když jsme se vydrápali na náhorní plošinu, kde jsme se najednou ocitli v zasněžené krajině. Jarní výlet se nám nečekaně proměnil v putování zimní krajinou. Brodění v hlubokém jarním sněhu značně zpomalilo náš postup a vytrestalo ty, kteří podcenili výběr vhodné obuvi.

Abychom přišli včas k autobusu a vyhnuli se sněhovým polím, rozhodli jsme se na salaši Häuselalm (1526 m n.m.), že změním plánovanou trasu a vrátíme se zpět Josertalem. Jen sedm rychlejších bohatýrů se nedalo odradit a pod vedením Viléma Lauryna prošlo plánovanou trasu kolem chaty Sonnschien Hütte. Byli jsme rádi, že jsme se navečer o půl sedmé všichni sešli u autobusu a příjemně unaveni se vydali na zpáteční cestu domů.

Pro zaměstnance VFU a členy Exodu jsme připravili jednodenní výlet na Ötscher – „rozhlednu Dolního Rakouska“. Bohužel nám tentokrát neprálo počasí. Krátce poté, co jsme přešli v Hatích hranice do Rakouska, začalo drobně pršet. Místo plánovaného výstupu na Ötscher jsme zařadili náhradní trasu a zamířili do soutěsky Ötscher Graben. Za vytrvalého mrholení prošlo všech 49 účastníků

nejhezčí částí soutěsky a zastavili jsme se i u obou vodopádů. Vzhledem k deštivému počasí měly tentokrát dostatek vody a byly nádherné.

Pro naše prázdninové putování jsme si poprvé vybrali Německo. Zvolili jsme Bavorské Alpy a naším dočasným domovem se stal dobře vybavený Campingpark ve známém městečku Oberammergau. Tam jsme 30. 6. postavili náš stanový tábor a z něho každé ráno vyráželi autobusem do okolních vápencových hor. Ty se zvedají z rovinaté krajiny jižního Bavorska k německo-rakouské hranici. Celodenní túry jsme podnikali v okolních Ammergauerských Alpách a pohořích Wettersteingebirge a Mieminger Kette.

Bavorsko je katolickou zemí. Má mnoho církevních památek, které jsou postaveny ve stylu vyzrálého a zdobného baroka. Měli jsme možnost zhlédnout řadu památek. Za všechny vzpomeňme pravděpodobně nejkrásnější rokokový kostel v Německu – poutní kostel ve Wiesu, který byl

v roce 1983 zařazen mezi památky UNESCO. Jedna z nejhezčích túr nás zavedla do Ettalu, městečka, které leží pár kilometrů od našeho kempu. Osud městečka byl vždycky úzce spjat s benediktinským klášteřem, jehož historie sahá hluboko do středověku. Opatství založil roku 1330 německý císař Ludvík Bavor a zdejší kostel Nanebevzetí Panny Marie je známým poutním místem nejen v Německu.

Jižní Bavorsko má nádhernou krajinu, ale davy turistů do ní lákají i známé hrady a zámky. V sedmdesátých letech 19. století je začal stavět král Ludvík II. Bavorský. Ludvík miloval umění a za budování staveb utratil nehorázné peníze. Proto ho Ministerská rada Bavorska nechala zbavit svéprávnosti a internovat na jeho zámku v Linderhofu. Zámek Linderhof byl jedinou stavbou, kterou král Ludvík II.

Bavorský dokončil. Inspirací pro tuto rokokovou stavbu mu byla návštěva světové výstavy v Paříži. Ludvík měl zámek rád a krutou ironií osudu je to, že v jezeře zámeckého parku našel v roce 1886 svoji smrt.

Těžko jsme se loučili s líbeznou krajinou Bavorska, s nezapomenutelnými pohledy na zámek Neuschwanstein a další památky této oblasti. Rádi budeme vzpomínat na přátelskou atmosféru v kempu, o níž vyšel dokonce článek v místních novinách. Ale museli jsme se rozloučit, protože na nás čekala cesta z Brna pod Mont Blanc, kde proběhly začátkem srpna dvě opakovací základny.

Na první z nich se odjíždělo v pátek 3. 8. a po dvacetihodinové cestě jsme se v sobotu 4. 8. 2012 po roce opět utábořili pod alpskými velikány v kempu Le Grand Champ. Přírodní kemp leží v údolí řeky Arvy nedaleko Chamonix v nadmořské výšce 1 012 m. Z travnatých teras kempu jsme se každé ráno kochali pohledy na ledovec Glacier du Taconnaz, nad kterým zářily bílé vrcholy skupiny Mont Blancu. Nad druhým ledovcem – Glacier des Bossons, se tyčil vrchol, na který nikdo z nás nezapomene. Výlet lanovkou na Aiguille du Midi byl vyvrcholením našeho pobytu v údolí Chamonix. Trpělivě jsme čekali na pěkné počasí,

a pokud se dostavilo, tak jsme brzy ráno spěchali do fronty k lanovce postavené již v roce 1955. Dodnes drží světový rekord v překonání největšího převýšení na světě. Z dolní stanice z nadmořské výšky 1 038 m nás gondola pro 72 lidí vyvezla na mezistanici – Plan de l'Aiguille (2 310 m n.m.). Tady jsme přestoupili do menší kabiny pro 66 osob a ta nás během chvilky vyvezla na vrcholovou plošinu (3 842 m n.m.) do říše věčného sněhu a ledu. Většina z nás přestoupila do malých kabinok a pokračovala ve vyhlídkové jízdě do Itálie na Pointe Helbronner (3 462 m n.m.). Vznášeli jsme se nad ledovcem Glacier du Geant, pod námi pochodovali mravenečci navázaní na lanech a my nevěděli, který fotografický záběr pořídit dříve. Radost nám kalily jen proudy návštěvníků a dlouhé fronty u lanovek. Avšak nemuseli jsme nikam spěchat, protože nahoře by nás nenechali. Bylo krásně a kolem dokola jsme viděli všechny oblasti, které jsme během našeho týdenního pobytu pod Mont Blancem navštívili.

Ale všechno má svůj konec a tak tomu bylo i v těchto krásných horách. Týden utekl jak voda a nezbyvalo než sbalit své věci, vydat se domů a těšit se. Těšit se na listopadové setkání, kde bude spousta kamarádů a kde už budeme znát program na 22. sezónu společných alpských putování. A věřte, že to bude stát za to! Vrátime se opět do Dolomit.

■ text: PaedDr. Jan Kubernát
foto: autor

■ Studenti zaplnili přednáškový sál PKMZ

Naše srdce bijí pro zvířata

Studenti Veterinární a farmaceutické univerzity Brno natočili klip na podporu opuštěných zvířat. Na natáčení klipu do posluchárny Pavilonu klinik malých zvířat přišly tři stovky studentů a studentek veterinárních fakult, aby daly najevo svůj postoj k problematice opuštěných zvířat, zvířat v útulcích a k týrání zvířat. Všichni si oblékli bílé pláště, aby dali najevo svoji jednotu a snahu pro skvělou věc.

Během natáčení studenti zobrazili pět různých póz. Jednotlivé postoje symbolizují přístup studentů k pěti důležitým oblastem, týkajících se ochrany opuštěných zvířat a zvířat v útulcích. Studenty přišel podpořit dokonce děkan Fakulty veterinárního lékařství prof. Alois Nečas. Natáčení se později přesunulo do posluchárny Pavilonu profesora Klobouka.

Symbolicky a se snahou vzbudit pozornost návštěvníků areálu VFU Brno pak studenti zasadili červené nafukovací balóny ve tvaru srdce na travnatou plochu před Pavilon klinik malých zvířat. Z modrých pak vytvořili nápis VFU. Streetartový model pak doplnili nápisem „Naše srdce bijí pro zvířata“, který vepsali na chodník před budovu. Shodou okolností se zastavil i rektor prof. Vladimír Večerek, aby studenty pochválil za jejich aktivitu směrem k opuštěným zvířatům a nápaditost při prosazování jejich úsilí.

Video natočil Jirka Žák, student Fakulty veterinárního lékařství, který současně vytvořil projekt „Společník pro život“. Klip se prostřednictvím sociálních sítí šíří rychlostí blesku a během jednoho týdne ho vidělo třináct tisíc lidí.

„To je snad samozřejmostí...“ řekne si většina studentů. Je přece samozřejmostí, že veterináři mají rádi zvířata. No jo, ale teď nemluvmе o nás studentech, ale třeba o laicích, prostých lidech, kterým na zvířatech také záleží. Ti často již takovou důvěru k práci veterinářů bohužel nemají. Stačilo však sledovat příspěvky lidí od ochránců zvířat a útulků ke klipu, jak jej sdíleli po celém internetu. Tito lidé a další do nás začali vkládat naděje na změny k lepšímu, že jsme nová generace veterinářů, která snad pomůže společně změnit spoustu věcí k lepšímu a že nám moc fandí.

Vydat jasnou zprávu veřejnosti, že jsme si naše budoucí povolání zvolili právě pro náš kladný vztah ke zvířatům. Přesně to byl účel klipu. Vydat zprávu, že svou práci hodláme dělat také srdcem, že nám velice záleží také na opuštěných i jinak týraných zvířatech. Myslím, že jsme úspěšně dali lidem a tak i zvířatům naději na lepší časy. Víím, že ten klip něčemu konkrétnímu asi nepomohl, ale nepřímou může pomoci celému projektu Společník pro život, prosazovat ve veřejnosti právě ty konkrétní změny k lepšímu, na které všichni čekají, zvláště pak všechna ta opuštěná zvířata, a že jich není zrovna málo.

Podpora veřejnosti, univerzity i samotných studentů je při práci na projektu nesmírně důležitá, byť může být nepřímá, nemateriální, nefinanční. Ale přímé aktivity studentů nijak nebráním. Všechny rád podpořím, pokud přijdou s novým nápadem, jak pomoci opuštěným zvířa-

tům nebo projektu a za tuto podporu velice děkuji. Ačkoli se to nezdá, samotnému vzniku klipu předcházely téměř 4 měsíce příprav a úspěch celé akce záležel především na dobré víře, že studenti budou aktivní. Myslím, že se také docela dobře podařilo zbortit mýtus, že studenti jen chtějí proplout rychle studiem a opustit co nejdříve brány školy. Jde vidět, že studentům záleží na tom, co dobrého se na univerzitě děje a že neváhají se do takovýchto aktivit přímo zapojit.

Ještě bych rád poděkoval lidem, kteří se podíleli na realizaci celého natáčení. Především panu rektorovi prof. Večerkovi, který tuto akci schválil a podpořil. Dále je to tiskový mluvčí VFU Petr Chmelař, studenti Martina Chromá a Petr Soukup, kteří pomohli vytvořit poutavý plakát s výzvou na studenty. O jedinečné fotografie z akce, které doplnily celý klip, se zasloužily Adéla Havlíčková a Karolína Kramolišová, obě studentky FVL. Poděkování patří taktéž Zuzce Opršalové a Peti Andrlové, které přímo pomáhaly s organizací na místě. Zuzka Opršalová se mnou taktéž konzultovala specifické pózy, které museli studenti při natáčení zaujmout. Velký dík patří děkanovi FVL prof. Nečasovi, který přišel akci a studenty v této aktivitě podpořit. Poděkování patří také samozřejmě všem studentům a zaměstnancům VFU, kteří se natáčení zúčastnili.

■ text: Jiří Žák a Petr Chmelař
foto: Adéla Havlíčková

Letní škola v Kosovu

■ Práce v laboratoři pod vedení profesora z USA

Nabídku zúčastnit se 12. ročníku mezinárodní letní školy v kosovské Prishtině jsem od našeho děkana dostal paradoxně na praxi v Moskvě. Slovo dalo slovo a tak jsem vyrazil. Jednalo se o čtrnáctidenní pobyt na tamější univerzitě. Z počtu 23 kurzů různého zaměření jsem se zapsal do devatenáctého – Moderní metody laboratorní analýzy potravin. Byl veden dvěma profesory ze Spojených států amerických a jedním místním profesorem, tedy v angličtině. V mé skupině byli dva studenti z Polska, kolegyně z Albánie a dalších devět z Kosova, z různých biologických oborů včetně veterinárního lékařství. Podobné mezinárodní zastoupení bylo i v jiných kurzech, což nám umožnilo lépe poznat místní zvyky a kulturu, i když ne každý kosovský student byl schopný mluvit anglicky. To ale nijak neubralo kvalitě uvítací party, která smazala veškerou nervozitu.

Samotný kurz začal v pondělí odběrem vzorků na místní školní farmě, kde jsem až záviděl velké množství hospodářských zvířat, která sloužila výhradně pro výuku. Kosovo je zemědělská oblast a chov krav je tradicí každé rodiny. Další dny jsme, jak už název kurzu napovídal, pracovali se vzorky v laboratoři a zkoušeli si různé metody izolace a identifikace bakterií. Každý z nás si vykultivoval jeden druh, o kterém pak ostatním popovídal. Odebírali jsme i stěry na místních drůbežích jatkách. Byl to pro

mě silný zážitek, protože to, co jsem viděl, se vůbec nedalo s námi srovnávat. Úroveň hygieny byla podle našich měřítek katastrofální, a to i vzhledem k tomu, že vedoucí provozu nás očekával a věděl o našem záměru sledovat kontaminaci prostředí mikroorganismy. Vzorky jsme zpracovali v laboratoři, vyzkoušeli jsme si API-testy nebo testy citlivosti na ATB. Poslední den kurzu nás čekal také test – ale závěrečný –

našich znalostí. Na jeho základě jsme dostali diplom za úspěšné absolvování.

Ale letní škola nebyla jen samé učení a laboratorní zkoumání. Výuka nám končila vždy kolem poledne a zbytek dne byl čistě v naší režii. Vzhledem k parnému počasí, kolem 38 °C ve stínu, jsem uvítal koupaliště, nebo posezení ve stínu zahrádky nad kávou a masovým burkem s partou přátel z kurzu. Je zvláštní, že tam nikde nenajdete KAFFE TO GO, ale každý má čas posedět, popovídat a dopít v klidu svůj šálek kávy. Večerní život v Prishtině je čilý, asi jako v každém jiném studentském městě. Vzhledem k muslimské většině obyvatel bylo příjemným osvěžením, že na rozdíl od českých diskoték se zdejší zábava obejde bez většího množství alkoholu. Na víkend byly plánované výlety, které mi i přes nepříliš propracovanou organizaci ukázaly okolní krajinu, vodopády a také Prekaz, místo kde začala kosovská válka v roce 1998. I přesto tuto nedávnou historii a vzpomínky na ni všude kolem je Prishtina bezpečným městem. I já jsem se zde cítil bezpečně a počáteční obavy téměř okamžitě po příjezdu vystřídalo nadšení. Doufám, že budu mít možnost se do této země brzy opět podívat, nejen protože jsem zde získal spoustu nových přátel.

■ text: **Tomáš Radiměřský**
student FVHE

foto: archiv autora

■ Konec práce, jdeme na disko

Veterinárním asistentem v Paraguayi

Když jsem ke konci bakalářského studijního programu dostal nabídku podívat se do charitního centra v Paraguayi, neváhal jsem ani minutu. Snad bylo pozvání míněno žertem, ale už bylo vyřčeno. Věděl jsem, že tam mají nějaký dobytek, pekárnou a kuchyň, s oborem to ladilo. Zakoupil jsem tedy učebnici španělštiny, vyhledal ceny letenek a pustil se pomalu do příprav. Bakalářský a navazující magisterský program je kratší a je v něm tedy na podobnou akci více místa.

Uplynulo pár měsíců a už jsem seděl v letadle se základy španělštiny a lehkým řeznickým i veterinárním vybavením. Uvítala mě postel, vcelku normální sociální zařízení a spousta vstřícných lidí. S prognózovaným nesnesitelným vedrem, průjmy ani zloději jsem se nepotkal. Nejdříve jsem nějaký čas pracoval v pekařské dílně. Dřina to byla stejná jako u nás, navíc se pracuje šest dní v týdnu. Pečivo bylo trochu nezvyklé (a nikdy jsem si nezvykl). Pekly se různé tvary housek, výhradně z pšeničné mouky typu 000 i 0000 (jak se hodila výuka vegetábilii!), sójového tuku, soli a anýzu. Peče se přes noc, brzy ráno se balí a o šesti hodinách už v ulicích můžete vidět pekaře na kolech, motorových tříkolkách a čínských nákladáčcích, jak rozváží svoje výrobky. Nefunguje žádný systém objednávek, kdo dřív přijede k obchodu s alespoň ucházejícím produktem, ten ho taky prodá. Kdo přijede pozdě, má smůlu. Tak tedy fungují drobní samoživitelé, nikde neregistrovaní. Daně neplatí, kvalita výrobku a hygiena výroby je jen na jejich uvážení. Samozřejmě existují i velké podniky, které mají HACCP, platí daně a zaměstnancům minimální mzdu. Ta činí přepočteno asi 7 000 Kč, většina lidí si však vydělá podstatně méně, snad proto, že jim to stačí. Běžné je vyrábět nějaké tovary doma a pak je na ulici prodávat. Nákupní chování je úplně jiné, v obchodech nenajdete žádná velká balení, kredit do mobilu si můžete dobít už od 10 Kč. Kupuje a prodává se všechno a všude možně – ale jen za ty peníze zmuchlané v kapse. Výplaty jsou většinou po týdnu.

Brzy jsem se také začal zabývat veterinární péčí o prasata. Většina léčiv je běžně dostupná a tak si lidé veterinari sami, jak umí. Bohužel používání sterilního náčiní je považováno za nehorázné plýtvání. Případný absces se prohlásí za larvu, kterou v noci nakladl černý motýl Ura. Zřejmě se jedná o legendu, vyskytující se pouze

■ Takhle jsem vařil já

v okolí Asunciónu. Téměř bezmezně se jí věří, podobně jako mýtu o smrtelné jedovatosti kudlanek. Aplikace dextranu železa, ivermektinu i odstraňování larev miázových much, to byly nejčastější výkony. Tak jako se u nás při poranění často využívá sprej s tetracyklinem, v Paraguayi se používají přípravky s pyretridy, právě proti larvám much. Selata byla chovaná po jednom v klecích 1,2 krát 1,2 metru bez podlahy. Když měla moc naděláno, prostě se klec posunula a mohla si zase rýpat v čisté zemi. To ale nešlo do nekonečna, pozemek byl omezený a tak se dodělaly betonové podlahy. S těmi začaly problémy, selata po odstavu onemocněla těžkým průjmem. Pitva uhynulého kousku ukázala střeva ztenčená a začervenalá od žaludku až po konečník. Většinu populace se nám nakonec podařilo zachránit přípravkem na bázi atropinu (nebo je to snad přešlo samo). Zacházení se zvířaty je tu zřejmě už tradičně na velmi nízké úrovni. S welfare se zde nikdo netrápí. I padesátikilové prase se běžně zvedá za uši, krávy se znehybují vpichem do prodloužené míchy, ostatní zvířata se při porážení neomračují vůbec. Prodělal jsem i tvrdou zkušenost s nedobytnou kůží skotu. Odolná zvířata se zde asi obrnila proti prostředí. Jak těžké bylo do ní bodnout jehlu a ještě těžší pod ní zanechat pár mililitrů léčiva. Nečekal jsem, že je se zvířaty taková legrace! I takové hloupé ovce jsou dost chytré na to, aby celý den unikaly před veterinářem buší. Nakonec to jedna odnesla, zadávil ji pes.

Kuchyň, ve které se vyvažovalo pro několik desítek chudších dětí z okolí, spotřebovala značné množství masa a tak nebyla nouze o porážení všemožného domácího zvířectva. Bylo jich dost, často víc než mohly mrazáky unést. Nakonec i ten nejlepší truhlicový mrazák má mrazicí výkon okolo 20 kg za den. No, a když jsme do něj naprali 150 kg masa, navíc na jednu hro-

madu, stalo se, že maso poněkud přezrálo a spojilo se v jeden nevábný kvádr zmrzlý jen při okraji. Pohromu se podařilo zastavit vařením ve vodě s octem a česnekem. Nějak jsem si přece pomoci musel?!

Hovězí maso se zde nijak důsledně nevykostuje. Kosti i s masem se rozřezou a vaří se z nich silná polévka. Ta se většinou jí s chlebem jako hlavní jídlo dne. Za nejdražší se považují žebra, která se řežou na pásky a ná-

■ Sušení tabáku

sledně grilují. V běžném provedení našince nijak neosloví. Většinou jsou na povrchu zuhelnatělá a trochu tvrdá. Jiná je situace v restauracích zvaných „Churrasqueria“. Po zaplacení nevelkého vstupného vám ke stolu nosí různé druhy grilovaných mas, co jich jen sníte. Se zabíjením hovězího dobytka se pojí jedna specialita, kterou si v EU nedáte. Jmenuje se chichulin a jsou to pouze vypláchnutá a ihned ugrilovaná hovězí střeva. Docela se to dá jíst.

Co se vepřového týče, nějaké to selátko pobíhá kolem každé chýše. Aby nevyřypala kulturní plodiny, tak se uvazují, případně se rypáček u horního okraje prošíje drátem. Tento piercing rytí znemožní. Vepřové se konzumuje pouze o velkých svátcích, přesto že je považováno za nezdravé a páchnoucí.

Paraguayský den se skládá ze snídaně tvořené bílým chlebem, sójovým margarínem a marmeládou, k tomu maté cosido oslazené třemi polévkovými lžicemi cukru na hrnek. Oběd tvoří hovězí vývar s kusem masa na kosti, případně přírodní řízek se špagetami (politými olejem). K večeři jsou na oleji smažené placky z bílé mouky, případně nějaké ovoce. Zdeněk Pohlreich by z toho měl smrt. Za osm měsíců jsem toho měl vážně dost i já a těšil se na zdravou českou kuchyni. Všude dobře, doma nejlíp.

■ text: Václav Nečada
foto: archiv autora

Poznatky ze stáže v Rumunsku

Doba mé stáže na University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Faculty of Veterinary Medicine v Cluj-Napoca v Rumunsku byla v délce jednoho měsíce, od 13. 6. do 12. 7. 2012. Stáž do Rumunska jsem plánovala poměrně dlouho, nakonec se vše podařilo domluvit a vyřídít a já mohla odjet. Cesta byla dlouhá, a až na malý zádrhel při přestupu v Budapešti (v jízdním řádu ČD byl odjezd o hodinu později, než ve skutečnosti byl – pravděpodobně díky odlišnému rumunskému časovému pásmu – takže na přestup bylo jen 5 minut místo původní hodiny) probíhala bez potíží. Celní kontrola byla pouze mezi Maďarskem a Rumunskem a byla celkem rychlá.

V Rumunsku mě uvítala profesorka Marina Spinu, která je vedoucí na oddělení infekčních onemocnění fakulty veterinárního lékařství. Profesorka mi ukázala ubytování a cestu do školy a v dalších dnech mě provedla po celém oddělení. V jedné budově mají umístěno vše, od kliniky malých a velkých zvířat, přes posluchárny, laboratoře včetně mikrobiologické, až po učebny a kanceláře. Vlastní škola je rozdělena na 4 fakulty (veterinárního lékařství, agronomickou, zahradnickou, zootechniky a biotechnologií) umístěné v prostředí arboreta s malým jezírkem. Toto prostředí, rozmístění ústavů i barva vstupní brány, mi velmi připomínalo naši školu.

Na ústavu mě mile překvapilo moderní laboratorní vybavení, a také přátelštější přístup všech studentů a zaměstnanců. Moje vlastní práce spočívala ve výpomoci s prováděním izolace genů bakterií způsobujících lymfskou boreliózu. Zejména šlo o detekci genu *Borrelia burgdorferi* z hemolymfy odebrané z klišťat (zvířecích i humánních). Díky jednomu exempláři, který si mne ulovil během výletu, jsem zapojila do výzkumu i vlastní vzorek. Jednalo se o použití metody PCR s následným vyhodnocením metodou Western blot. Na ústavu se zabývají také imunologií. Byla jsem seznámena s imunologickými metodami v souvislosti se stanovením protilátek vůči MRSA u volně žijících holubů a stanovením protilátek vůči různým patogenům v séru koz.

Dále jsem se zabývala sledováním do držení ochrany a welfare zvířat umís-

těných na klinice. Z pohledu předpisů národních a Evropské unie jsem našla několik porušení zejména v ustájení léčebných zvířat, které nebylo úplně v souladu s požadavky (zejména hygienickými), ale péče o zvířata byla v pořádku. Také mne překvapila nevyléčitelně nemocná kočka ubytovaná v biologické laboratoři. Kočka měla dobrou péči a velký výběh (i když v trochu nestandardní místnosti), ale vypadala zdravotně velmi špatně. Podle jejího zdravotního stavu by to bylo v našich podmínkách jednoznačně vyhodnoceno jako týrání zvířat, protože její přežívání bylo viditelně spojeno s bolestmi a utrpením. Bylo mi řečeno, že je to kočka jedné zaměstnankyně, a že ji tam takto drží už 4 roky, protože její majitelka je v zahraničí a odmítá ji dát utratit.

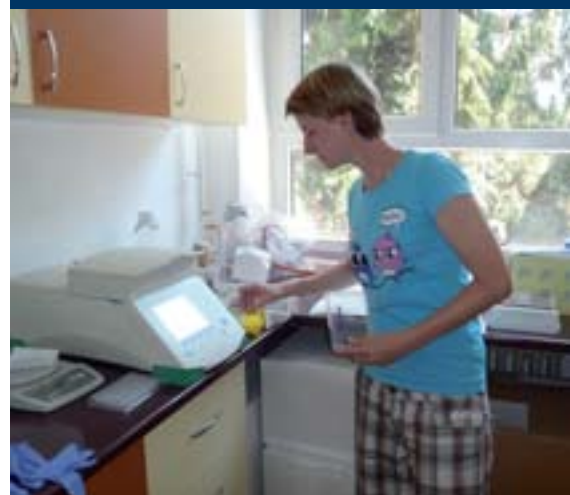
O Rumunsku mohu říci, že rozhodně nepatří k více nebezpečným, než jsou jiné země EU. I když, jako všude, i tady záleží na tom, kam se člověk vypraví. Cluj-Napoca je velmi hezké univerzitní městečko. Ve škole i v restauracích se převážně dá domluvit anglicky nebo francouzsky, na ostatních místech je to s domluvou horší. V ulicích města jsou vyvěšeny národní vlajky a vlajky EU. Také mne zaujal velký počet kostelů, zejména kostel sv. Michaela v centru města. Obyvatelé jsou tady převážně pravoslavní katolíci, římskokatolíci a malá část kalvinů. Cestou trolejbusem se jeden muž modlil, ale nedokážu posoudit, zda to bylo díky jeho pobožnosti nebo kvůli dosti zběsilé jízdě řidiče.

Ve městě je možné jezdit v MHD (trolejbusy, autobusy, tramvaje), jízdenky se dají koupit ve vybraných stáncích, které se vyskytují u některých zastávek. Potíž je v tom, že nikde nemají jízdní řády, takže je potřeba se na cestu ptát. Systém značení jízdenek jsem pochopila až s příchozem revizora. Pokuta stojí 5 euro... Dále je možné využít taxi, kterých je ve městě opravdu hodně, a jsou poměrně levná. Pokud člověk není úplně líný nebo nespěchá, tak se dá chodit pěšky, město není tak velké.

Tato stáž velmi přispěla k vylepšení mých jazykových schopností, protože všichni lidé, s kterými jsem spolupracovala, mluvili výborně anglicky. Získala jsem díky ní nové kontakty – z nichž se prof. Marina Spinu a dr. Mihaela Niculae účastnily 19. odborné konference s mezi-

Jedna z budov v areálu

Příprava vzorků

národní účastí Ochrana zvířat a welfare 2012 pořádané naší univerzitou. Poznala jsem velmi zajímavou zemi a jejich kulturu.

V ČR bohužel stále převládá předsudek, že je Rumunsko zaostalou zemí, kde vás na každém kroku přepadnou. Z vlastní zkušenosti mohu říci, že tak to rozhodně není a tato země má stážištům co nabídnout, mohu ji tedy dále jen doporučit.

Na závěr bych chtěla moc poděkovat programu Freemoovers za poskytnuté finanční prostředky pro tuto stáž a zejména doc. Pištěkové, paní Řihákové a prof. Lopatářové.

■ text: **Mgr. Eva Prášková**

4. roč., doktorský studijní program
VFU, FVHE, Ústav veřejného
veterinárního lékařství a toxikologie

foto: archiv autorky

Rektor odpovídal studentům na dotazy o novém curricula

Změny jsou obvykle chápány jako projev vývoje. Rozličné změny bývají různými lidmi často vnímány odlišně, jejich hodnocení je velice subjektivní. O to více otazníků a emocí vzbuzuje tak zásadní změna, jakou představuje změna organizace výuky.

Právě v návaznosti na změny curricula veterinárních fakult VFU Brno, které jsou realizovány od nového akademického roku, uspořádal rektor Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA diskusní setkání se studenty obou veterinárních fakult. Diskuse se konala ve středu 7. 11. v posluchárně Pavilonu klinik malých zvířat. Význam setkání a důležitost tématu samotného potvrdila obrovská účast ze strany studentů, kteří zaplnili jeden z největších přednáškových sálů na univerzitě.

Studenti své dotazy kladli buď přímo v diskusi, nebo anonymně prostřednictvím písemného dotazu vloženého do

■ Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA před zaplněnou posluchárnou PKMZ

né evaluační zprávy z roku 2005, které muselo vedení univerzity v organizaci výuky realizovat. Nové curriculum pro veterinární lékařství i veterinární hygienu a ekologii na VFU Brno studentům představil jako nezbytnost ve sledování mezinárodních vývojových trendů ve veterinárním vzdělávání. Následně představil základní principy nového curricula a podrobně představil zásadní změny, se kterými se studenti během svého náročného studia budou potýkat.

Na řadu přišly otázky z řad publika. Studenti se nejčastěji tázali na to, proč se změny zavádí najednou a pro všechny ročníky studentů veterinárních fakult. V tomto kontextu rektor nastínil několik možností, které mohly být realizovány, avšak především ozřejmil výhodu zavedení změn pro všechny ročníky naráz. Hlavní výhodu představuje zkrácení souběhů, pozitivní zkušenosti z dřívějších, finanční podpora a přijetí změn do další evaluace.

Studenty také zajímalo téma blokové výuky z chorob přezvýkavců, day-one skills, multifunkčnost veterinárních lékařů a možnosti získávání dalších zkušeností a dovedností na rámec povinné výuky. Na řadu však přišly i otázky, které s novým curriculumem nemají nic společného, jako například personální otázky

či témata administrativy a možnosti brát psy na přednášky.

Na závěr rektor shrnul hlavní výhody a nevýhody nového curricula. S odkazem na článek ve studentském časopisu Výfuk dospěl k bilanci třinácti pozitiv, dvou negativ a tří bodů, které může zhodnotit pouze časový odstup. Při velké obtížnosti řešení modernizace curricula můžeme tento výsledek považovat za vynikající.

Diskuse a potřeba vyčerpat všechna témata a nezodpovězené otázky protáhla celé setkání až do večerních hodin tak, že zasáhla do přednášky, která v posluchárně měla následovat po ukončení diskuse mezi studenty a rektorem. Pan rektor však předvedl, že nemá důvod před studenty utíkat a ve vysvětlování pokračoval na chodbě prvního patra Pavilonu klinik malých zvířat.

Na závěr cítím potřebu vyjádřit uznání panu rektorovi za jeho postoj a úsilí obhájit tak významné změny před těmi, kterých se dotknou ze všech nejvíce, tedy před studenty. Ze zkušenosti z jiných univerzit vím, že ne všude bývá podobné setkání studentů s osobou přímo nejpovolanější vůbec možné.

■ text: Petr Chmelař
foto: autor

■ Rektor odpovídá na písemné dotazy studentů o novém curricula

sběrného boxu, který stál po celou dobu setkání při vstupu do posluchárny. Celé setkání více než emoce doprovázela snaha o vysvětlení nezbytnosti těchto změn ze strany rektora, podobně jako snaha o pochopení této nutnosti ze strany studentů.

V samotném úvodu diskuse rektor VFU Brno představil důvody změn curricula, samotné curriculum a další související problematiky týkající se veterinárního vzdělávání. Změny zasadil do kontextu vývoje veterinárního vzdělávání v Evropě a zmínil doporučení závěreč-

Ochrana zvířat a welfare 2012

Letos uplynulo 20 let od doby, kdy se v roce 1992 ochrana zvířat proti týrání prosadila do právní úpravy v České republice. Krátce na to byla z podnětu pracovníka Státní veterinární správy MVDr. Jiřího Douska, Ph.D. a z pokynu tehdejšího děkana Fakulty veterinární hygieny a ekologie a současného rektora VFU Brno prof. MVDr. Vladimíra Večerka, CSc., MBA založena tradice pořádání konference s mezinárodní účastí Ochrana zvířata a welfare. Již 19. ročník této konference se v aule Veterinární a farmaceutické univerzity Brno konal 3. října 2012 za účasti téměř dvou stovek přihlášených účastníků z České republiky, Slovenska, Rakouska, Švýcarska, Rumunska, Srbska a Indie. Konferenci jménem rektora zahájila prorektorka pro vědu, výzkum a zahraniční vztahy VFU Brno doc. MVDr. Miloslava Lopatářová, CSc. Úvodního slova se ujal ústřední ředitel Státní veterinární správy doc. MVDr. Milan Malena, Ph.D., který připomenul historické základy problematiky ochrany zvířat proti týrání a péče o jejich pohodu i skutečnost, že v posledním období se tato oblast významně vyvíjí a dnes je i s ohledem na zajištění bezpečnosti potravin v Evropě i ve světě velmi aktuální. Stejně jako v minulých letech se konference konala pod záštitou Ministerstva zemědělství a v letošním roce se na její organizaci a zejména odborném obsahu podíleli také řešitelé AWARE projektu 7. rámcového progra-

mu EU. Projekt AWARE (Animal Welfare Research in an Enlarged Europe) představil jeho koordinátor doc. RNDr. Marek Špínka, CSc. (Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i., Praha – Uhřetěves). Projekt byl zahájen v březnu 2011 a jeho cílem je podpořit výzkum, vzdělávání a informovanost v oblasti welfare (pohody) hospodářských zvířat, jakož i praktické uplatňování welfare, a to zejména v nových,

Doc. Ing. Eva Voslářová, Ph.D. seznámila posluchače se zařazením, způsobem a hlavními principy výuky ochrany zvířat a welfare na VFU Brno. Odpolední část konference zahájil příspěvek Mgr. Aleny Vlkové ze Státního zdravotního ústavu popisující alternativní metody k pokusům na zvířatech pro zkoušení bezpečnosti chemických látek a kosmetických výrobků. Prof. Marina Spinu

■ Konference se tradičně konala v aule univerzity

kandidátských a přidružených zemích EU. První výsledky mapování současné situace, do kterého se zapojila i VFU Brno, prezentovala RNDr. Gudrun Illmannová, CSc. Na jejich přednášku navázala Ing. Jitka Bartošová, Ph.D. ze stejného pracoviště, která představila projekt AWIN (Animal Welfare Indicators) zaměřený na vývoj, integraci a praktické uplatnění indikátorů welfare hospodářských zvířat zahrnujících detekci a hodnocení bolesti. Dr. Alexandra Harlander-Mataushek z University of Bern popsala výsledky výzkumu zaměřeného na příčiny a souvislosti klovaní perí u nosnic. Dr. Christine Leeb z Universität für Bodenkultur Wien se věnovala možnostem hodnocení welfare prasat v hospodářstvích, tj. volbě vhodných ukazatelů welfare, jejich využitelnosti v běžné praxi a validitě získaných výsledků. Druhá přednáška doc. Špínky se zabývala otázkou, jak je možno zjišťovat a měřit kladné stránky welfare. MVDr. Jiří Dousek, Ph.D. ze SVS ČR připomenul historii i současnost vytváření podmínek kontroly pohody a ochrany zvířat v ČR.

z University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Cluj-Napoca popsala výsledky sledování hladiny stresu a adaptivní buněčné imunity u senzibilizovaných králíků ošetřených *Hypophthalmichthys molitrix*. Mgr. Katarína Komenská z Filozofické fakulty Prešovské univerzity v Prešově ve svém příspěvku analyzovala vývoj a současný stav zkoumání problematiky etiky vztahu ke zvířatům na Slovensku. Veterinární inspektorka MVDr. Lenka Müllerová popsala řešení reálného případu týrání dravce. Dr. Katarína Radisavljević z University of Belgrade prezentovala hodnocení pooperační bolesti po provedené ovariohysterektomii ve vztahu k welfare psů. Dr. Vladimír Terzin (Scientific Veterinary Institute of Serbia) představil strategii řešení problému bezprizorních psů a koček v Bělehradě. Další témata z různých oblastí ochrany a welfare zvířat byla prezentována v posterové sekci.

■ text: **Eva Voslářová**
foto: Lenka Divišová

■ Posterová prezentace

Rektorský hon v Novém Jičíně

Stanoviště střelců jsou jen pár desítek metrů od sebe. Někteří se tváří vyhřívají v jedněch z posledních paprsků letošního roku, druzí se rozhlíží do oderské nivy. Možná vzpomínají na minulé hony, které zde dovedou zaskočit nejen deštěm, ale i větrem, nejednou už i sněhem. Letošní počasí se vydařilo, možná i proto, že hon byl posunut o týden. Sobotní sedmnáctý

si chvilku úspěchu a za pár minut na to zklamání z broků svištících za či před letícím ptákem. To je lov! Dává šanci silnějším, rychlejším. Těm, co založí generaci příštího roku. Kdepak že bychom postříleli všechno! Tak dobří honci, ani střelci nikdo nejsme!

Pane rektore, na dnešním honu bylo uloveno bažantů 411 bažantů, pět za-

terénní veterinární lékaře také celoroční práce. Hned po ukončení lovecké sezóny se spočtou stavy zvěře a bude dále pokračovat krmení, zdravotní prevence, budování zařízení honiteb, výsadba a ochrana stromů...

„Povstaňte, slavný soud přichází!“ vyzval všechny přítomné v sále Leo Drbal. Bezmála třicetiletý pedel mnoha rektorů dobře ví, jak zdvihnout celou aulu, natož takovýto sáleček. Trojice – předseda, prokurátor a obhájce v zelených talárech s loveckými insigniemi vstupují do arény. Hříšníci dnešního lovu a známé osobnosti se už usmívají, naoko ale hrbí záda. To dá rozum, že jsou si svých prohřešků dobře vědomí! Jeden střílel málo – asi je to šetřílek. Druhý zase hladově ustřeloval kohouty i svým sousedům. Třetí si vzal nedostatečně zelený svetr a čtvrtému zase jeho nová moderní goretexová bunda bránila vstupu do houští, které raději obcházel. Představte si ale střelce, který má pantofle, sice zelené a značky Crocs. Stačí se jen na kohokoli v sále podívat – samý hříšník! Myslivecký soud to nemá vůbec jednoduché! Všichni se přece musí povavit! A kdo byl letos odsouzen? Věříte, že si to už ani nepamatují? Takový pan ústřední ředitel Státní veterinární správy Milan Malena je totiž souzený každoročně. Samozřejmě, má přece o něco vyšší příjem než naši studenti a tak může nějakou sedmičku vína „do placu dát“. A navíc dobrého, protože vínu rozumí, vždyť je od Znojma. Zajímají vás jeho prohřešky? Všichni víme, že je skvělý střelec a tak mívá „možnost si vybrat“ – být králem lovu anebo hamounem, který sousedovi nenechá ani zmáčknout. Letos vyvázl ne s podmínkou, ale jistě s pěknou vzpomínkou! Soud vzal v potaz jeho zdravotní stav, asi ovlivněný právě dosaženou šedesátkou, a pasoval ho Mistrem lovcem zvěře pernaté. No to dá rozum, že nám tak dal šanci, abychom všichni pozdvihli skleničky a zapěli „Lovu zdar“. Tentokrát i našemu kamarádovi, který s námi pár kulišáren vždy rád upekl – Josefu Hromasovi. Skleničky jsme všichni drželi v levé ruce! Jestli nevíte proč, tak přijďte mezi myslivce. To se ještě dozvíte věci!

■ Nástup před honem

listopad si prý o to sám říkal. Na stanovištích je ticho. Střelci ještě kontrolují zbraň, náboje v kapse či pásu, zkoušejí, mají-li správné náboje do správných hlavních, rozhlížejí se okolo sebe, kam střílet lze, kam ne. Po pár minutách se ozývá borlice, z druhé strany leče odpovídá druhá se signály začátku leče. Obstaveno! Honci kupředu! V řadě klapou závěry pušek a někteří nedočkavci si už zkoušejí, jak s kohoutem potáhnou..., ještě jednou se zdraví zdviženou rukou: Lovu zdar! Vidím tě, kolego! V leči padla první rána, hned druhá, třetí. Před řadou střelců vyrazí srna se srnčetem. Na louce se na vteřinu zarazí, rozhlédne se, znovu prudce vyběhne, nerozhodně udělá několik klikček, jakoby hledala nejširší skulinu v řadě a pak mezi střelci ještě krátce zrychlí, aby po pár metrech vydechla a pomalu odběhla do nejbližší krytiny. Z lesa je už slyšet halekání honců, v podrostu pobíhají bažanti. Starší a vyzrálejší kusy se zdvíhají první. Někteří sází na rychlost a překvapení, druzí stoupají jako v komíně nahoru a pak se prudce spouští přes linii střelců. Bác, bác... bác! Řada ožila. Spokojení střelci lámou zbraně a obřadně vyfukují obláček dýmu. Krásná trefa! Užít

jíců a jedna liška hlásí v zastoupení ředitele Školního zemědělského podniku v Novém Jičíně Lea Kroupy vedoucí honu František Vitula. Vladimír Večerek se spokojeně usmál: „Dovolte mi, abych vám všem poděkoval za úspěšný lov,“ a obrátil se na honce vypadající přece jenom už jinak než ráno. „Především našim mladým adeptům myslivosti, našim studentům za práci v náročném terénu.“ Většina z nich se pousmála, někteří i trošku unaveně pokývali hlavou. Možná jim v tu chvíli probleskla vzpomínka na šlahouny ostružin, které jim v lečích svazovaly nohy, na drobné pády, na šťastné pobíhající psy aportující zvěř, na kohouty, které pečlivě skládali do řad, na kamarádkové vtípky a poštuchování. Kdo ví, jestli se jim nebude o honu zdát? Jestli znovu neuslyší mohutný hlas vedoucího honců Libora Klusáčka: „Hola, hola, hola... Udržovat řadu! Pravá stát! Levá dotlačit! A klepat, klepat...“ Za pár dnů dostanou do indexu zápočet a jistě se nad ním budou po čase usmívat. Bylo to parádní praktické cvičení! Pro řadu z nich i první hon. Někteří budou v myslivosti pokračovat s puškou, jiní s injekční stříkačkou. Myslivost je krásný koníček! Pro

■ text: **Láďa Steinhauer**

Fořt lelekovický

foto: autor

Imatrikulace 2012

Imatrikulace je slavnostní ceremoniál, který je neodmyslitelně spjat s nástupem studentů do prvních ročníků vysokých škol. Tento obřad je důležitým okamžikem v životě každého studenta. Formálně se totiž osoba stává řádným a rovnoprávným studentem příslušné univerzity.

Letošní imatrikulace pořádala Veterinární a farmaceutická univerzita Brno v úterý 13. listopadu. Při slavnostním obřadu se studenti prvních ročníků jednotlivých fakult slavnostně stali součástí akademické obce, kterou budou reprezentovat po celý život. Před samotným předáním imatrikulačního listu zástupci studentů slíbili, že budou řádně plnit studijní povinnosti, respektovat závazky vůči Veterinární a farmaceutické univerzitě, jejímu řádu a rozhodnutí akademických funkcionářů.

Slavnostní ceremoniál patří k nejdůležitějším událostem v životě začínajících studentů. Zavazují se, že budou respektovat tradice, zachovávat úctu, ale také šířit dobré jméno Veterinární a farmaceutické univer-

zity, na kterou nastoupili. Do auly VFU je proto přišli podpořit jejich rodiny i přátelé. V zaplněné aule pak studenti převzali imatrikulační listy, které představují písemné potvrzení o přijetí do akademické obce.

Pro akademický rok 2012/13 se imatrikulací zúčastnilo včetně anglických stu-

dijních programů 177 studentů Fakulty veterinárního lékařství, 209 studentů Farmaceutické fakulty a 342 studentů Fakulty veterinární hygieny a ekologie.

■ text: **Petr Chmelař**
foto: autor

■ Studenti míří do auly na imatrikulaci

LV. sympozium z historie farmacie a veterinární medicíny

■ Pohled na účastníky sympozia

Dne 21. listopadu 2012 se Kabinet dějin veterinární medicíny a farmacie VFU Brno stal místem konání LV. sympozia z historie farmacie a veterinární medicíny, které mělo podtitul Milosrdní bratři v dějinách zdravotnictví, farmacie a veterinární medicíny. Téma bylo velmi zajímavé i vzhledem k tomu, že součástí sympozia byla i připomínka životního jubilea

PhMr., RNDr. Jiřího Kolčavy, lékárníka z Moravské Nové Vsi a historiografa, jehož publikační činnost se mj. zaměřila na působení řádu Milosrdných bratří na jižní Moravě. Pozvání k tomuto setkání, jehož spoluorganizátorem a hostitelem byla naše univerzita, jmenovitě Ústav cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství spolu s Klubem dějin veterinární medicíny a farmacie, přijal provinciální delegát a převor brněnského konventu Milosrdných bratří Br. Martin Macek O.H., děkan Farmaceutické fakulty naší univerzity doc. RNDr. Milan Žemlička, CSc. a samozřejmě nechyběl samotný oslavenec, k jehož 85. narozeninám mu přišlo blahopřát takřka 50 účastníků sympozia. Ti vedle životopisu jubilanta vyslechli řadu zajímavých sdělení o řádu Milosrdných bratří, jejich hospitalitě, lékárnách i 265 letech brněnské nemocnice. Velmi poutavě byl program doplněn přednášejícími z Kuksu, kde se nachází České farmaceutické muzeum

a mj. expozice činnosti příslušníků řádu ve zdejším hospitálu. V úvodu takto koncipovaného sympozia děkan fakulty doc. Žemlička udělil PhMr., RNDr. Jiřímu Kolčavovi Camelovu medaili za jeho celoživotní dílo v oblasti farmacie a její historiografie. Sympozium bylo začleněno do celoživotního vzdělávání lékárníků a jistě přineslo účastníkům mnoho zajímavých poznatků včetně souvislostí mezi řádem a veterinární medicínou. Program byl doprovázen i filmovým snímkem z dílny doc. Krále, ilustrujícím lékárny Milosrdných bratří, a byl zakončen společenským setkáním a kuloárovými diskuzemi, které se protáhly až do pozdních odpoledních hodin. Jednalo se o další z vydařených akcí v pestrém programu činnosti klubu dějin působícím při naší univerzitě již šestým rokem.

■ text: **Pavel Brauner**
foto: A. Krátký

2. interní seminář o antibiotické rezistenci

Na pátek 9. 11. 2012 jsem byl pozván na 2. interní seminář o antibiotické rezistenci, který pořádal Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE, Ústav infekčních chorob a mikrobiologie FVL a CEITEC VFU Brno. Seminář byl určený pro studenty podílející se na těchto ústavech na řešení výzkumných projektů souvisejících s antibiotickou rezistencí. Akce se konala u příležitosti Evropského antibiotického dne, ten

se jedná o velmi dobře fungující osu spolupráce mezi Ústavem biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE (prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.) a Ústavem infekčních chorob a mikrobiologie FVL (prof. MVDr. Alois Čížek, CSc.). V terénu a bakteriologických a molekulárně biologických laboratořích pak pracují na jednotlivých dílčích tématech studenti BSP, MSP i DSP bez ohledu na příslušnost k mateřské fakultě.

Cílem není prezentovat práci vně univerzity, ale dovnitř. Navíc někteří studenti prezentovali výsledky své práce zcela poprvé a poprvé byli konfrontováni s kritickými názory svých kolegů.

Proč zrovna antibiotická rezistence?

Když jsme začali na tomto tématu pracovat, byla v tom určitá prozíravost. Tehdy téma antibiotické rezistence nebylo tak medializované jako v dnešní době. Výskyt a cirkulaci různých druhů bakterií s určitými geny rezistence však sledujeme dlouhodobě.

Máte nějakou spolupráci také s praxí?

Je přirozené, že máme zájem o aktuální dění v oblasti antibiotické praxe u nás i v zahraničí. A je potěšující konstatovat, že i o naše výsledky je z praxe docela zájem. Z tohoto pohledu za nejvýznamnější kontakt považujeme spolupráci s ÚSKVBL v Brně. S Mgr. Lucií Pokludovou, Dr. a MVDr. Jiřím Burešem z této instituce se neformálně setkáváme a řadu odborných problémů jsme s nimi už řešili.

■ Seminář se uskutečnil v přednáškovém sále hotelu na Nových Dvorech

je již popáté připomínán k 18. listopadu. Na seminář, který se uskutečnil v přednáškovém sále hotelu na Nových Dvorech za Brněnskou přehradou, byl z VFU vypraven autobus plný účastníků – zejména studentů, ale také jejich učitelů a laborantek z příslušných laboratoří. Téměř každý ze studentů měl svou prezentaci a během dne tak odeznělo neuvěřitelných 31 referátů. Referáty byly studenty sledovány s velkou pozorností a časté byly i diskusní otázky. Krátké přestávky mezi jednáním byly vyplněny vynikajícím občerstvením, které vyvážilo trochu nekomfortu, danou pozdním zatopením v přednáškovém sále.

Atmosféra celého setkání byla mimořádně pracovní a přátelská.

Po ukončení semináře jsem položil několik otázek dvěma zúčastněným profesorům – prof. MVDr. I. Literákovi, CSc. z FVHE a prof. MVDr. A. Čížkovi, CSc. z FVL.

Na vašem dnešním setkání bylo mnoho studentů. Z kterých fakult VFU Brno pocházejí?

Jsmo velmi rádi, že spolupráce se studenty v našich laboratořích jde napříč všemi třemi fakultami VFU Brno a navíc úspěšně spolupracujeme i se studenty Přírodovědecké fakulty MU Brno. Prioritně

Kde se zrodila myšlenka pořádat takový seminář, kterého se účastní studenti napříč jednotlivými fakultami?

Začalo to před šesti lety s jednotlivými studiiemi. Spojili jsme se v rámci tématu antibiotické rezistence s nápadem propojení mikrobiologické specializace se specializací volně žijících zvířat a vymysleli jsme první projekty tohoto typu. Postupně se zapojovali studenti FVHE v rámci bakalářských a magisterských diplomových prací, přidali se i studenti FVL a FaF. K tomu máme přesah na Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity. Dohromady tak jde o čtyři zdroje studentů, kteří velmi dobře a seriózně pracují. Studentům, kteří provádí opravdu kvalitní práci, nabízíme i různé formy pracovních úvazků.

V čem spatřujete hlavní cíl a přínos v pořádání podobných seminářů?

Studenti neměli dostatečné povědomí o tom, čím se jejich kolegové v rámci diplomových prací zabývají. V roce 2009 jsme uspořádali první seminář, na kterém každý ze studentů odprezentoval svůj projekt, což se pro informovanost v rámci studentského kolektivu prokázalo jako velice přínosná.

Jak probíhalo zmíněné první setkání?

Probíhalo prakticky podobně. Jeden rozdíl oproti druhému semináři spočívá v místě pořádání. První seminář jsme uspořádali v posluchárně na VFU. Problém, který to přineslo, byl v tom, že studenti nevěnovali pozornost celému průběhu akce. Někdo měl přednášku, odběhl si na ni, takže ne celou dobu byli přítomni všichni účastníci. Přenesením semináře mimo univerzitu tak vedlo k tomu, že jsme mohli všichni nerušeně věnovat pozornost jednotlivým příspěvkům a podrobovat je našemu kritickému myšlení.

Kdy uspořádáte další seminář, zase za tři roky?

Původně jsme mysleli, že bude stačit takový interval, který bude korespondovat s obměnou studentů, tedy jednou za tři roky. Množství studentů, zajímavých témat a vůle spolupracovat nás však vede k tomu, že se chystáme intenzitu takových setkání zvýšit. Ukazuje se, že ta vzájemná spolupráce je pro studenty velice přínosná.

Jak se k vám studenti dostávají?

Začíná to většinou nabídkou témat bakalářských a diplomových prací. Studenti konkrétní téma zvažují, přijdou k nám

a navážeme vztah. Někteří studenti pak svůj zájem prokážou a potvrdí svým výzkumem a intenzivní spoluprací, jiní si dle svého zájmu a představ zvolí práci například na jiném ústavu.

Seminář byl složen ze tří desítek krátkých přednášek, nepřemýšlíte nad tím, že dáte přednost hlubšímu představení tématu za cenu snížení počtu příspěvků?

Ne, to určitě ne. Mimo vlastní prezentace zazněla jedna širší edukativní přednáška na téma plazmidů. Naším cílem je, aby se každý student individuálně prezentoval. V rámci času, který jsme pro seminář měli k dispozici, pak došlo k rozdělení příspěvků. Na jeden příspěvek měli k dispozici asi sedm minut. Shrnout určitý výzkum do tohoto času není nic jednoduchého a většina studentů se tohoto úkolu zhostila moc dobře. Dokonce jsme za celý den měli zpoždění asi jen třicet minut, za což si studenti zaslouží pochválit.

Semináře se účastnili i studenti Masarykovy univerzity, jak s nimi spolupracujete?

Nejedná se o institucionalizovanou spolupráci, přesto funguje dobře. Ten zájem jde zezdola, přichází přímo od studentů, neopíráme se o žádné dohody. Většinou jde o studenty molekulární biologie nebo mikrobiologie, někteří později pokračují v doktorském studiu na fakultách VFU.

Seminář byl pořádán mj. pod hlavičkou CEITEC. Jak je váš výzkum institucionalizován v rámci střediska CEITEC VFU Brno?

Naše univerzita je zapojena do regionálně významného výzkumného projektu centra excelence vytvářeného brněnskými univerzitami a některými výzkumnými ústavu – CEITEC, jehož cílem je vybudovat centrum špičkového výzkumu s využitím fondů EU v jihomoravském regionu. Středoevropský technologický institut (CEITEC) je postaven na vzájemné spolupráci sedmi výzkumných programů, z nichž jeden, Veterinární molekulární medicína, naplňují svými výzkumnými aktivitami pracovníci naší univerzity. Tento výzkumný program tvoří 8 výzkumných skupin, jejichž činnost po organizační stránce koordinuje samostatná univerzitní složka – CEITEC VFU. Ústředním mottem institutu CEITEC je „Vytvořit centrum excelentní vědy, jehož výsledky budou přispívat ke zlepšování kvality života a zdraví člověka“. Problematika antibiotické rezistence, kterou řeší naše výzkumná skupina 7-2 Molekulární bakteriologie, do plnění tohoto motta plně zapadá.

Jak finančně zabezpečujete vaši výzkumnou činnost?

Neexistuje jeden zdroj financování našich výzkumů, dnes jsme odkázáni na tzv. vícezdrojové financování. Velmi významným zdrojem financí v předcházejících letech byl výzkumný záměr MŠMT Bezpečnost a kvalita potravin, jehož hlavním řešitelem byl prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA. Úspěšné řešení tohoto projektu s řadou kvalitních publikací nám umožnilo nyní čerpat významné prostředky v rámci tzv. Institucionálního výzkumu MŠMT. Navíc jsme byli, a dou-

fáme, že i budeme, úspěšní v získávání grantů GAČR, které finančně náš výzkum významně posilují. Máme snahu získat i prostředky v rámci 7. rámcového programu EU. V předcházejících letech nám to dvakrát nevyšlo, ale to není důvod k rezignaci. Naopak, právě příští týden budou ve Freiburgu v Německu dvě naše spolupracovnice (RNDR. Monika Dolejská, PhD., Mgr. Veronika Oravcová) na prvním setkání mezinárodního týmu připravujícího další projekt tohoto typu pod vedením prof. Elisabeth Grohman z Albert-Ludwigs-University Freiburg.

A na závěr. Je něco, čím byste se chtěli pochlubit?

Když působíte v základním výzkumu, tak vás zvlášť těší, když jsou vaše výsledky akceptovány v prestižních vědeckých časopisech. Za významné měřítko prestižnosti časopisu se považuje jeho tzv. impact factor (IF). Mimořádnou radost proto máme třeba z toho, že článek Vancomycin-resistant enterococci in rooks (*Corvus frugilegus*) wintering throughout Europe autorů V. Oravcová, A. Ghosh, L. Žurek, J. Bardoň, A. Čížek a I. Literák byl nedávno přijat do časopisu *Environmental Microbiology* s IF 5.843, nebo z toho, že článek High prevalence of antimicrobial-resistant genes and integrons in *Escherichia coli* isolates from Black-headed Gulls in the Czech Republic autorů M. Dolejská, A. Čížek a I. Literák publikovaný v roce 2007 v časopise *Journal of Applied Microbiology* byl ve vědeckých časopisech citován již 36krát.

■ text a foto: Petr Chmelař

■ Celá pracovní skupina

Vánoce na VFU zahájil adventní koncert

S prvními adventními dny se v mnoha městech a vesničkách rozsvítily nazdobené vánoční stromky a zazněly první koncerty. Začátek adventu oslavila Veterinární a farmaceutická univerzita Brno 3. 12., a to bohatým odpoledním programem. Slavnostní rozsvěcení vánočního stromu, vernisáž výstavy obrazů malíře Ludvíka Kunce, ale především adventní koncert,

při kterém se v aule Univerzity představila publiku olomoucká zpěvačka Iva Kevešová se svou kapelou. Takový byl program letošního adventního odpoledne na VFU.

Adventní odpoledne zahájil nejprve krátkým proslovem rektor VFU Brno, prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA, který publiku naplněné auly popřál

krásný začátek vánočního období. Pak už aula patřila jen písňím. Sametový hlas Ivy Kevešové decentně podbarvila komorní jazzová kapela. Zazněly písňe osobností, jako je Edith Piaf, Ella Fitzgerald, George a Ira Gerschwinovi či Irving Berlin. Publikum auly VFU si mohlo vychutnat velmi příjemné odpoledne, čemuž mimo jiné pomohlo i komorní prostředí, ve kterém se celá akce odehrála. Iva je skvělá zpěvačka, která bravurně zvládla opravdu náročný repertoár. Její nádherný hlas uchvátil návštěvníky koncertu, kteří mladé šansoniérce poděkovali dlouhým a hlasitým potleskem. Poděkování však patřilo i členům kapely, kterou tvořil bubeník Miloš Pohl, kontrabasista Jakub Knápek a vynikající jazzový klavírista Vladimír Knápek.

Z koncertu odcházeli všichni hosté ve skvělé náladě. Bylo vidět, že koncert se podařil a všem návštěvníkům se hodinové vystoupení líbilo. Někteří ihned po koncertu projevíli zájem o zpěvačino album Chanson & Jazz.

■ text: Petr Chmelař
foto: autor

■ Iva Kevešová s kapelou

■ Komorní prostředí auly umocňovalo krásný zážitek z koncertu

Vernisáž představila obrazy Ludvíka Kunce

■ Autor obrazů, malíř a spisovatel Ludvík Kunc

■ Vernisáž navštívil i rektor VFU Brno prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA

Adventní období je spojeno s vánočním klidem a pohodou. Je to období, které si nelze představit bez nejrůznějších kulturních akcí. Náměstí pokryje záře vánočních stromů, z pódii zní koledy a lidé nasávají atmosféru Vánoc. Adventní program často doplňují výstavy a různá představení. VFU Brno proto v tomto slavnostním období

pořádá výstavu obrazů. Její zahájení následovalo po rozsvícení vánočního stromu před budovou rektorátu a zakončilo tak program celého adventního odpoledne.

Hosté zamířili od rektorátu na Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat do Galerie v podkroví, kde pro ně zaměstnanci Ústavu přichystali vernisáž výstavy obrazů malíře

Ludvíka Kunce pod názvem Koně a divoká zvířata Evropy a Afriky. Na chodbě Ústavu hosty přivítal prof. MVDr. Ivan Literák, CSc. společně s autorem vystavovaných obrazů. Profesor Literák návštěvníkům představil život a dílo Ludvíka Kunce a vzápětí je pozval na samotnou vernisáž.

Dílo Ludvíka Kunce je dobře známo ze Zoologické zahrady v Ostravě a z mnoha knížek o životě divokých zvířat, které napsal i ilustroval. Obrazy Ludvíka Kunce návštěvníkům výstavy dosvědčily, že autor není „pouze“ virtuózním malířem a skvělým spisovatelem, ale také odborníkem na velké šelmy. Jeho obrazy nezaprou hluboký vztah malíře k přírodě a bystrý pozorovací talent. Svůj pozorovací a výtvarný talent uplatňuje ve svém díle, ve kterém se odráží jeho láska ke zvířatům i ke karpatské krajině. Prohlídku obrazů skvěle podbarvovaly písně a melodie hudebního souboru Neříkáme (Nezpíváme-Nehrajeme).

Během výstavy pak návštěvníci diskutovali a pochvalovali celý program adventního odpoledne, které se tento rok opravdu vydařilo.

■ text a foto: Petr Chmelář

■ Ve čtvrtek 1. listopadu se na Brněnském výstavišti konala přednáška VFU Brno. Informace o studiu a podmínkách přijetí ke studiu sdělil studentům středních škol, kteří mají zájem studovat jeden ze studijních oborů VFU Brno, rektor univerzity Vladimír Večerek, proděkan pro studium FVL Jaroslav Doubek a proděkanka pro studium FVHE Bohuslava Tremlová.

■ Na konci září se VFU zúčastnila derniéry Labyrintu poznání v Technickém muzeu Brno. Prezentaci brněnských vysokých škol podpořil svými odbornými přednáškami Myslivecký kroužek VFU. Samotný závěr celé akce se odehrál pod taktovkou Kynologického klubu VFU, který obecenstvo roztleskal ukázkou dog-dancingu, dogfrisbee a sportovní kynologie.

■ Klub dějin veterinární medicíny a farmacie uspořádal seminář k významným jubileím pedagogů a vědeckých pracovníků dnešní VFU Brno. Seminář připomněl 120 let od narození profesora Františka Krále, 110 let od narození profesora Lebdušky, 90 let od narození profesora Ludvíka Černého a 90. narozeniny profesora Holuba a doktora Karla Neumana spolu s 80. narozeninami profesora Červeného.

■ VFU Brno přivítala po roce dobře známou šňůru akcí pro vysokoškoláky. Pro prvních 500 studentů s platnou kartou ISIC připravili pořadatelé ISIC balíček s dárky. V soutěži ISIC TOUR 2012 pak získali možnost vyhrát jeden z 5 notebooků, 10 telefonů a 5 walkmanů.

■ Veterináři bez hranic bezplatně naočkovali psy lidí bez domova proti viru vztekliny v rámci Světového dne boje proti vzteklině. Očkování zahájili v Brně 27. 9. na Hlavním nádraží, kde prohlédli a naočkovali tři psy. Další vakcinaci stejně jako vloni provedli v prostorách Nízkoprahového denního centra pro lidi bez domova v ulici Bratislavská, provozovaných Oblastní charitou Brno. Dohromady naočkovali 24 psů nejrůznějších barev a velikostí, nejčastěji z řad kříženců.

■ Projekt Společník pro život zaujal realizační tým pořadu „Chcete mě?“. Na VFU a do brněnských útulků přijel natáčet velký ochránce zvířat, herec, komik a kaskadér Zdeněk Srstka. Celou reportáž si můžete prohlédnout v archivu České televize.

VFU rozsvítla vánoční strom

Oslava příchodu adventu naplnila na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno program celého odpoledne. Kromě koncertu Ivy Kevešové čekalo na hosty adventního setkání také slavnostní rozsvícení vánočního stromu, který k vánočnímu času neodmyslitelně patří. A tak desítky zvědavých zaměstnanců a studentů zamířily v podvečerních hodinách před budovu rektorátu, aby společně rozzářily vánoční strom.

Pan rektor poděkoval návštěvníkům za velkou účast a mávnutím zahájil novou tradici na VFU. Úplně poprvé se tak

v areálu Univerzity slavnostně rozsvítil vánoční strom. Je vidět, že Vánoce lidi sbližují. Důkazem bylo i to, že cestu kolem stromu zaplnili zvědaví hosté. Zájem byl takový, že se místy nedalo pohodlně projít. Rozsvícení stromu doprovázely vánoční koledy, vánoční atmosféru doplnila vůně nabízené medoviny a svařáku. Krásný strom bude studentům, zaměstnancům i návštěvníkům kampusu připomínat blížící se Vánoce svou září každý večer.

■ text: Petr Chmelař
foto: autor

Položen základní kámen centra Mendelianum

– atraktivní svět genetiky, na jehož realizaci se podílí také VFU Brno

VFU Brno dlouhodobě spolupracuje s Mendelianem Moravského zemského muzea v oblasti propagace vědy a výzkumu. Kromě tradičních konferencí Mendel Forum se VFU Brno podílí také na realizaci projektu centra Mendelianum – atraktivní svět genetiky, který byl zahájen v letošním roce a je podporován Fondem pro regionální rozvoj pod číslem CZ.1.05/3.2.00/09.0180.

Moderní návštěvnické centrum bude budováno na pevných základech padesátileté tradice Mendeliana, které kontinuálně studuje a rozvíjí vědecký a kulturní odkaz J. G. Mendela od roku 1962 a jako součást Moravského zemského muzea působilo do roku 2001 v augustiniánském klášteře na Starém Brně. Založení Mendeliana doc. J. Kříženeckým a jeho spolupracovníky bylo v roce 1962 důležitým krokem k rehabilitaci Mendelova vědeckého odkazu. Doc. Ing. RTDr. Jaroslav Kříženecký působil na tehdejší Vysoké škole zemědělské, a to do roku 1949, kdy byl zbaven konání přednášek a odvolán z vedení Zootechnického ústavu a zakrátko ze školy propuštěn jako představitel genetiky, která byla tehdejším režimem označována za reakční vědu. V roce 1958 byl J. Kříženecký z téhož důvodu téměř na dva roky uvězněn. S ohledem na historii VFU Brno je třeba zdůraznit, že prof. MVDr. Bedřich Klimeš, CSc., vedoucí Katedry chorob drůbeže na tehdejší Veterinární fakultě a pozdější děkan (1964–1968), nabídl doc. Kříženeckému po návratu z vězení pomocnou ruku zapojením do výuky chorob drůbeže a práce se studenty. Nabídka měla nejen lidský rozměr, ale byla i vyjádřením Klimešových snah o směřování oboru také ke genetice a genetické rezistenci vůči chorobám drůbeže. Vlastního otevření Mendeliana v roce 1965 se však doc. Kříženecký nedožil – věznění si vybralo krutou daň v podobě podlomeného zdraví a před Vánoci roku 1964 doc. Jaroslav Kříženecký zemřel – 21. prosince 2012 uplyne 48 roků od jeho úmrtí.

Budované centrum popularizace a propagace vědy a výzkumu bude lokalizováno v atraktivních prostorách Biskupského dvora vedle Zelného trhu, kde J. G. Mendel působil ve své vědecké společnosti od návratu z vídeňské univerzity až do své smrti v roce 1884. Mendel se zapo-

jil do činnosti Hospodářské společnosti a přispíval do mnoha jejích odborných sekcí: zemědělské, lesnické, zahradnické, vinařské, pomologické, včelařské, historicko-statistické a nejvíce do přírodovědné. Z přírodovědné sekce vznikl v roce 1861 Přírodovědný spolek (*Naturforschender Verein*), ve kterém Mendel pokračoval ve

■ Základní kámen

výzkumu hybridů rostlin a meteorologických pozorováních. V tomto spolku Mendel přednášel o svém objevu v roce 1865 a jeho práce o hrachu byla zveřejněna o rok později ve spolkovém časopise *Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn*.

Všestranná osobnost J. G. Mendela bude v připravovaném centru prezentována zejména v jeho roli vědce a učitele a také s ohledem na rozvoj jeho vědeckého a kulturního odkazu v konceptu současné vědy a výzkumu. Kontrapunkt starého s novým otevře tematický okruh o lidské genetice, která se dotýká každého jednotlivce, zaměří se na genetický program zdravé a nemocné buňky, kmenové buňky, diagnostiku a geneticky modifikované organismy. Cílem tohoto modulu bude pochopení fyziologického fungování genetického programu s významem pro každého jedince. Postupně si návštěvník bude moci zvolit další „okno“ znalostní mozaiky podle svého zájmu v nabízených tématech týkajících se zejména genetiky, fyziologie a medicíny.

Mendelova laboratoř poskytne účastníkovi rekonstrukci Mendelova výzkumu o hybridech rostlin a jeho objevu. Seznámí ho s tím, co Mendel věděl a co vědět nemohl. Podstatou všeho dění bude

historie Mendelova objevu. V kontrastu bude nabídnuta moderně vybavená molekulárně-biologická laboratoř pro hands-on experience návštěvníků.

Mendelovská minulost bude propojena s budoucností také formou interaktivních prvků umístěných v centru, kde se zájemci budou moci přímo účastnit některých molekulárních dějů a vyzkoušet si jejich detekci. Centrum představí nejaktuálnější objevy, zejména ty, které mají celospolečenský význam. Jeden ze segmentů bude zaměřen na fyziologii a medicínu se zdůrazněním poznatků oceněných Nobelovou cenou. Dále bude prezentována věda a výzkum na brněnských pracovištích, na realizaci se kromě našich odborníků podílejí také evropští a američtí experti. Autorem projektu a odborným garantem je prof. RNDr. Eva Matalová, Ph.D. z Ústavu fyziologie naší univerzity. Projekt Mendelianum – atraktivní svět genetiky je určen především studentům a široké veřejnosti, které má motivovat k zájmu o genetiku v místech, kde genetik vznikala, ale také o vědu a výzkum v širším kontextu.

Oficiální zahájení stavby proběhlo dne 26. 9. 2012 v 11 h symbolickým poklepáním základního kamene. PhDr. Mgr. Martin Reissner, Ph.D., ředitel Moravského zemského muzea a současně manažer projektu, představil základní koncepci centra, která vychází z ideového námětu PhDr. Anny Matalové, která se již padesát let věnuje studiu a rozvoji odborného odkazu J. G. Mendela. Na úvodní projev navázal vedoucí Oddělení pro historii biologických věd PhDr. Jiří Sekerák, Ph.D., který objasnil prostorovou kompozici a souvislost lokalizace centra s působením J. G. Mendela ve vědeckém prostředí Hospodářské společnosti v Biskupském dvoře. Přínos projektu pro rozvoj města Brna ocenila ve svém projevu náměstkyně primátora města Brna Ing. Jana Bohuňovská. Po poklepání základního kamene se hosté přesunuli k občerstvení do Historického sálu v Biskupském dvoře, jehož modernizace je součástí výstavby centra.

Více na www.mendelianum.cz

■ text: **Jaroslav Doubek**
foto: archiv autora

Před rokem odešel prezident Václav Havel

Před rokem jsme se na mnoha místech Česka loučili s prezidentem Václavem Havlem – zemřel 18. 12. 2011 ve věku 75 let. Na brněnském Zelném trhu jsme svíčku pietně zapálili před vystavenou fotografií Václava Havla z pusté pláže mysu Roca na nejzápadnějším výběžku Evropy. Symbolicky lze napsat, že zásadním přičiněním Václava Havla jsme se v Česku novodobě vydali právě západním euroatlantickým směrem. S jeho jménem byl spojen triumf svobody na náměstích v r. 1989 i odchod sovětských vojsk z naší země a rozpuštění Varšavské smlouvy, která dopustila naši neblahou okupaci koncem 60. let 20. st. Václav Havel byl posledním prezidentem Československa, koncipovaného T. G. Masarykem, ale také prvním prezidentem samostatného Česka, které je dnes hrdou součástí civilizovaného světa. Jan Lipold v nekrologu v aktuálně.cz výstižně napsal: „Unést nároky a očekávání, které na Václava Havla postupně kladly *masy* a *dějiny*, bylo téměř nad lidské síly. A ten zdánlivě rozpačitý a křehký, ve skutečnosti ale statečný muž a politik to zvládl“.

Význam prezidenta Václava Havla pro Česko byl mimořádný a zásadní společenské změny po sametové revoluci se samozřejmě odrazily i v situaci na naší univerzitě. Bezprostřední význam prezidenta Havla pro naši univerzitu byl navíc dán tím, že jmenoval tyto její profesory:

Prof. RNDr. Jozef Csöllei, CSc. (FaF)
17. 5. 2000

Prof. MVDr. Rudolf Dvořák, DrSc. (FVL)
17. 5. 2000

Prof. MVDr. Jaroslav Hanák, DrSc. (FVL)
1. 6. 1998

Prof. MVDr. RNDr. Petr Hořín, CSc. (FVL)
15. 10. 1999

Prof. MVDr. Karel Chroust, DrSc. (FVL)
1. 12. 1993

Prof. MVDr. Zdeněk Knotek, CSc. (FVL)
1. 11. 2002

Prof. MVDr. Ivan Literák, CSc. (FVHE)
1. 11. 2002

Prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc. (FVL)
1. 12. 1993

Prof. MVDr. Jiří Smola, CSc. (FVL)
15. 10. 1999

Prof. MVDr. Miriam Smutná, CSc. (FVHE)
10. 11. 1997

Pietní místo na brněnském Zelném trhu k uctění prezidenta Václava Havla po jeho úmrtí v prosinci 2011

Prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc. (FVHE)
17. 5. 2000

Prof. MVDr. Miroslav Svoboda, CSc. (FVL)
1. 6. 1998

Prof. MVDr. Zdeňka Svobodová, DrSc. (FVHE)
15. 10. 1999

Prof. RNDr. Emanuel Šucman, CSc. (FVHE)
10. 11. 1997

Prof. MVDr. František Tichý, CSc. (FVL)
1. 11. 2002

Prof. MVDr. František Tremel, CSc. (FVL)
15. 5. 2002

Před sedmi lety napsal Václav Havel: „...má existence – tak jako všechno, co se kdy stalo – rozčeřila hladinu bytí, které po té mé vlnce, byt by byla jakkoli okrajová, bezvýznamná a pomíjivá, je a na-

vždy z principu bude jiné než před ní... A tedy i moje maličkost – buržoazní dítě, laborant, voják, kulisák, divadelní autor, disident, vězeň, prezident, penzista, veřejný fenomén a poustevník, údajný hrdina a tajný strašpytel – tu bude navždy. Respektive ne tu, ale kdesi. Nikoli však jinde. Kdesi tu.“

Připomeňme si, prosím, odkaz Václava Havla v době prvního výročí jeho úmrtí a snažme se přispět svými silami k rozvoji vzdělaného, kulturního, sebevědomého a svobodného Česka.

■ text: **prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.**
Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE
foto: autor

Jubileum ústředního ředitele SVS doc. MVDr. Milana Maleny, Ph.D.

Čas se nedá zastavit, a tak v tom pozitivním i negativním slova smyslu si s úsměvem připomínáme 60. narozeniny ústředního ředitele Státní veterinární správy doc. MVDr. Milana Maleny, Ph.D.

Doc. Malena dnes představuje významnou osobnost veterinární profese. Je představitelem státní správy v oblasti veterinární péče a v jeho kompetenci je řízení úřední veterinární činnosti v oblasti zdraví zvířat, pohody zvířat a veterinární hygieny potravin. Je dobré zdůraznit, že v době, kdy se globalizuje způsob života a s ním se otevírá celosvětový obchod zahrnující mj. také živá zvířata, živočišné produkty, potraviny, léčiva, odpady a další veterinárně významné komodity, je zajištění fungující státní veterinární správy mimořádně zodpovědnou pozicí v České republice. Výsledky v této oblasti posledních 8 let dokazují, že doc. Malena své poslání ve funkci hlavního manažera veterinárních činností z pohledu státní správy plní velmi úspěšně a kolektiv jím vedený jak na úrovni SVS, tak na KVS i v dalších veterinárních organizacích zajišťuje veřejný zájem v oblasti veterinární péče o zdraví člověka a péče o zvířata ke cti celého stavu veterinárních lékařů.

Doc. Malena absolvoval veterinární lékařství na Vysoké škole veterinární v Brně v roce 1978. Od roku 1979 působil jako inspektor okresní veterinární správy (tehdy OVZ) ve Znojmě, v roce 1983 složil atestaci I. stupně, v roce 1986 atestaci II. stupně a ná-

sledně se stal vedoucím hygienického střediska okresní veterinární správy Znojmo. V roce 1993 se stal na částečný úvazek inspektorem Státní veterinární správy v Praze a v roce 1997 přešel do Prahy jako vedoucí Odboru veterinární hygieny, ochrany veřejného zdraví a ekologie. V roce 2004 byl jmenován ústředním ředitelem Státní veterinární správy v Praze. V roce 2006 dokončil doktorské studium na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno a získal titul Ph.D., v roce 2008 obhájil habilitační práci zaměřenou na Úhyny prasat a skotu při přepravě na porážku z pohledu ochrany zvířat proti týrání a úspěšně absolvoval habilitační řízení na VFU Brno a získal titul docenta. Dlouhodobě se podílí na vzdělávání i výzkumu na VFU Brno v oblasti zemědělného veterinárního lékařství.

Aktivní působení doc. Maleny v období přístupu České republiky do Evropské unie zejména v oblasti veterinární hygieny a jeho činnost ve funkci představitele české veterinární správy v období po vstupu do Evropské unie z něj učinilo významnou osobnost veterinární medicíny také v Evropě. Je známou a respektovanou autoritou v evropské veterinární komunitě, zejména v oblasti úředních veterinárních problematik, je uznávaným odborníkem veterinárních jednání na evropské úrovni a díky svému působení v Mezinárodním úřadu pro nákazy v Paříži (OIE) také veterinárním odborníkem v problematikách majících celosvětový dopad.

Z hlediska osobnostního zasluhuje pozornost mimořádné osobní i časové nasazení doc. Maleny ve věcech mezinárodní veterinární spolupráce, podpory České republiky v zahraničí a prosazování rozvoje státní správy v oblasti veterinární péče u nás. Je obdivuhodné, že při tomto zatížení nachází doc. Malena čas na své přátele a životní koníček – myslivost.

Přeji mu v době jeho významného životního jubilea pevné zdraví, další síly v jeho veterinárním poslání, a do další životní dekády moudrost, přízeň osudu a jedinečné myslivecké zážitky.

prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MBA
rektor VFU Brno

■ Prvního listopadu uvedl děkan FVHE do funkce novou přednostku Ústavu biochemie, chemie a fyziky doc. MVDr. Alenu Pechovou, Ph.D.

■ VFU Brno proškolila v polovině října světové veterinární inspektory v rámci evropského programu BTSF (Better Training for Safer Food). Tři desítky inspektorů proškolila v oblasti platné legislativy a implementace evropských předpisů. Cílem kurzu byla výměna informací týkajících se kvality a bezpečnosti masa a masných produktů a lepší pochopení evropské legislativy. Na týdenním školení se sešli inspektoři z 22 evropských zemí, Izraele a Tuniska. Součástí školení byla i návštěva jatek a masného závodu.

■ Veterinární a farmaceutická univerzita Brno hostila na začátku listopadu již počtvrté světové odborníky, kteří se zabývají veterinární problematikou koček. Přednášející představili aktuální problematiku moderní kočičí medicíny. Letošní konference se zaměřila na poruchy chování u koček a možnosti jejich zvládnutí včetně speciálních diet. V interaktivním bloku přednášek vystoupili tři světoví odborníci v oblasti felinní medicíny. Martha Cannon a Vicky Halls promluvily o poruchách chování a vlivech stresu. Jean-Christophe Bouthegourd se věnoval potravnímu chování koček.

■ K 1. prosinci 2012 byl do funkce proděkana pro pedagogickou činnost Fakulty veterinárního lékařství jmenován MVDr. Michal Crha, Ph.D.

■ V Pavilonu prof. Klobouka na VFU Brno pořádala Česká buiatrická společnost odborný seminář na téma Anestezie přežvýkavců v terénních podmínkách. Hlavním přednášejícím byl Dr. E. Eberspacher. Během pásma přednášek, které se konalo 10. listopadu 2012, se posluchači dozvěděli o možnostech anestezie přežvýkavců v ČR, o lokální anestezii u skotu, ovcí a koz či zvláštnostech anestezie u telat.

■ V druhé polovině listopadu uspořádali na VFU Brno odborníci Mezinárodního centra klinického výzkumu přednášky na téma Projekt kardiologie 2030 – prevence jako cesta k zdravějšímu městu? a Základní pravidla výzkumné činnosti. V rámci přednášek se studenti dozvěděli podrobnosti o možnostech, jak se zapojit do práce mezinárodního výzkumného týmu a spolupracovat s předními českými i zahraničními institucemi jako je americká Mayo Clinic, university of Minnesota či University College London.

■ TOP 100 – kdo hýbe Brnem
Veterinární a farmaceutická univerzita se letos znovu probíjela mezi TOP 100 organizací, které „hýbou Brnem“, jak říká slogan již deset let organizované prestižní soutěže podporované všemi dosavadními primátory od roku 2002. Vypisuje se pro tři kategorie – již zmíněné především státní a městské organizace, dále pro podniky výrobního a obchodního charakteru a osobnosti. Výsledky letošního jubilejního ročníku byly vyhlášeny 12. 10. 2012 v Městském divadle. K hojně účasti veřejnosti jistě přispěl i výborný doprovodný program naplněný především sólisty brněnských divadel.

Mimořádnou událostí letošního programu ale bylo vyhlášení stálíc TOP 100 ve všech kategoriích. Těch, kterým se podařilo umístit se v kýžené stovce v každém ročníku ankety – tedy desetkrát. Mezi stálíce brněnských firem patří například ALTA CZ, Pivovar Starobrnno, stavební firmy Kaláb či OHL ŽS, Olympia Brno. Mezi stálíce z řad organizací se zařadily Masarykova univerzita, Mendelova univerzita, JAMU a VUT, Nemocnice u svaté Anny, Fakultní nemocnice či Český rozhlas Brno. Z osobností jsou to například pěvci Magdalena Kožená, Iva Bittová, Vladimír Kerndl, herci Zdeněk Junák, Miroslav Donutil a Bolek Polívka, fotografové Jiří Kolbaba a Jef Kratochvil, plavkyně Yveta Hlaváčová, brněnský biskup Vojtěch Cikrle, Milan Uhdě či sportovci Jan a Jindřich Pospíšilovi. Mezi pětadvacítkou stálíc – osobnostmi TOP 100 města Brna je také děkan fakulty Veterinární hygieny a ekologie VFU Brno Ladislav Steinhauser.

Absolventi FaF

(oprava z čísla 5/2012)

Absolventi Mgr.

26. 6. 2012

Ambrožová Nikola
Balonová Iveta
Bartíková Kristýna
Bedrošová Romana
Belokostolská Alica
Boháčková Alena
Brahová Lydia
Carbolová Andrea
Cverenkářová Martina
Čujanová Martina
Daňková Tereza
Davidovičová Nada
Dittrichová Petra
Dlouhá Markéta
Dluhá Dominika
Dobrota Martin
Drliková Barbora
Ducháčková Kateřina
Ďurišová Gabriela
Dvořáková Marie
Ferencová Zuzana
Gazdová Markéta
Glücková Lenka
Grossová Kristýna
Hercogová Veronika
Horká Marie
Hublová Lenka
Hunalová Jana
Chalabalová Lucie
Chaloupková Lucie
Chrudinová Hana
Janáková Pavla
Kadlecová Jana
Kalášková Hana
Klusáčková Vanda
Kopecká Marie

Ruzsíková Adriána
Rychlíčková Jitka
Samcová Zuzanna
Semerád Jaroslav
Skořepová Pavla
Smutníková Eva
Soukupová Jana
Srnková Ivana
Sulovcová Barbora
Svoboda Martin
Svobodníková Marie
Sztokowska Renata
Štýbnarová Martina
Šujan Josef
Švarc Tomáš
Tomanová Markéta
Tomašáková Jana
Trefná Šárka
Třetinová Martina
Třísková Eliška Jessica
Vaculíková Eliška
Valtusová Markéta
Vančatová Irena
Vaňková Noemi
Vávrová Markéta
Večeřová Žaneta
Veselá Daniela
Veselý Libor
Vinklářková Lenka
Vochyánová Zora
Vystrčilová Petra
Wybraniecová Martina
Zbořilová Martina
Zelová Hana

20. 9. 2012

Bačová Lenka
Burová Petra
Drapáčová Lenka
Fiedlerová Katarína

Golianová Jana
Chalupová Martina
Ochranová Veronika
Pazderka Vlastimil
Priedhorská Zuzana
Razimová Monika
Ridzoň Lukáš
Saloň Ivan
Schlosserová Iva
Veselá Markéta

Absolventi PharmDr.

25. 6. 2012

Baďo Ondřej
Bednářová Lenka
Beránková Klára
Brázdilová Michala
Buchtová Marie
Dedík Ondřej
Doležel Petr
Drotnerová Pavlína
Dušková Eva
Hanáková Zuzana
Havelková Lenka
Havlíková Martina
Horová Jana
Hřibová Petra
Chýlková Alicja
Jírová Kamila
Jurkovičová Hana
Klementová Lenka
Kolísková Martina
Kováčová Mária
Kuchtová Katarína
Kůrková Petra
Kuttelwascherová Zuzana
Lomovcivová Eva
Lukáč Róbert
Matal Jaroslav, Ph.d.
Matoušková Jana
Matzke Filip
Mičková Šárka
Navrátilová Alice
Nevludová Zuzana
Novosád Aleš
Pavelková Iveta
Pavlík Tomáš
Pěňčíková Kristýna
Procházková Petra
Schneiderová Kristýna
Staňková Eva
Šimerdová Veronika
Štěpánková Jana
Šumberová Jana
Tajovská Eliška
Uličný Andrej
Uřeš Tomáš
Uřešová Petra
Vajdřáková Ivana
Wróbllová Kateřina
Zemčíková Anna

PF 2013

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

ISSN 1803-3830

